

ספר הזכרון

מהמוסד עזרת תורה

הוצאת הדיכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

בחודש אדר א' תרע"ב

ניו יארק

הוצאת הדיכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

דאס בוך איז אשגעקויפט געווארן פון די פאגזן האט די
"קאנפערענץ העגן יודישע מאטעריעלע חביעות קעגן
דזשטלאנד" האט געשטעלט אין רשות פון יחזק צו פרוהן
ברענגען צום פריערדיקן מצב די חילוצי יחזק ביבליאטעק.
האט איז טיילענדיג פארויכט געווארן פון די נאציס.

This book was purchased with funds provided
by the Conference on Jewish Material Claims
Against Germany in the attempt to restore the
Vilna Yivo Library that was partially destroyed
by the Nazis.

ספר הזכרון
מהמוסד עזרת תורה

בחדש אדר א' תרע"ט

ניו יארק

פיליפ פובלישינג קא. 330 איסט הויסטאן סטריט, ניו יארק.

הרצעה מפורטת ממעשי הועד להמוסד עזרת תורה.

ביום ד' ט"ו אלול תרע"ה בעת שהיתה אסיפה כללית שנקראה מטעם אנודת הרבנים מה לעשות ולפעול עבור ננועי המלחמה באיראפא שמו הרבנים לבם ביחוד למצב הישיבות, רבנים, דרשנים, שוב"ים, ושאר משרתי בקרש ננועי המלחמה אשר נחרבו, נעקרו, והנלו ממקומם ואשר לפי המכתבים שנתקבלו מהם היה מצבם נורא מאד וגמרו ליסד מוסד מיוחד בשם עזרת תורה אשר מטרתו הוא לבוא לעזרת הישיבות, ראשי הישיבות, ותלמידיהם, רבנים ומשרתי בקרש אשר בארצות המלחמה ביהודה, ומעמם ונימוקם של הרבנים ביסרם מוסד הזה לעזרת תורה היה, מפני שני טעמים:

האחד מפני שהוועדים הכללים לטובת ננועי המלחמה מטרתם הוא להיטב בכלל מצבי ננועי המלחמה בנשמיות ולא ברוחניות, וצריך מוסד מיוחד להתוקת התורה והשיבות להחזיקם ולתומכם בכל מקום שהם שאילולי הם לא היה קיום לעם ישראל חלילה ומי צריך ומחויב לדאוג עבור קיום התורה אם לא הרבנים ומשמשי בקרש בארצנו אשר עליהם החיוב והמצוה לדאוג שלא תמוש התורה מפינו אף בעת צרה כזו, כי היא חיינו וארך ימינו, ובפרט כי בטלו השדר"ים להתוקת הישיבות בימי כבוכה כזו.

והשנית, מפני שהוועדים הכללים שולחים תמיכה כללית לכל עיר ועיר לננועי המלחמה, ליסד שם בתי תבשיל, וכדומה, ולנהל בלחם לפי הטף לכל אלה הנדרפים ממקום מושבם ולהנולה אשר הנלתה במשך ימי המלחמה, והרבנים ומשרתי בקרש בארצות נלותם אין לפי כבודם ומצבם לעמוד בשורה ולחכות עד ינתן להם חלקם

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

מאזיה קאמיטטעע שם ובפרט כי החיוב הוא על כל ישראל להחזיק רבניהם מאורות הגולה בכבוד והראוי להם ומפני זה נתיסר המוסד עזרת תורה הנה ביתור לתיסין וזכות הישיבות והרבנים.

מעשי הועד יהיה לקבל כסף מרבנים ומשרתי בקדש בער רבנים ומשרתי בקדש שהנזונים והמנדרים יהיו המשמשי בקדש בעצמם ולא לבקש נדבות מכלל ישראל שלא להזיק את הועדים הכללים המאספים כסף בער נגועי המלחמה בכלל ולבלי הביא בלכול הרעות בקבוצת כספים לטובת נגועי המלחמה, ורק לקבוע יום אחד בשנה הוא יום ו' אדר יום לידת ופטירת משה רבינו ע"ה לאסיפת כספים מכלל ישראל, וכן מעת לעת יוקבע יום אחד הראוי לזה, לעורר החמי אחיננו בני ישראל בכלל, לטובת המוסד עזרת תורה.

הועד בפה בחר בעשרה רבנים נאונים ומנהיגי האומה באיראפא שהם יהיו עם מחלקי הכסף על אהר, לתמוך לאלה הרבנים והישיבות, אשר יבינו שראוים ונצרכים הם לתמיכה, לבר אלה אשר יפנו ישר לבא לבקש תמיכה מהמוסד עזרת תורה, אז ישולח לחם ישר מפה.

הרבנים הנאונים שנבחרו לזה הלא המה, הרב ר' חיים סאלאי ווייציק, מבריסק וצ"ל ולהבדיל בין חיים לחיים הרב ר' ישראל מאיר הכהן בעל תהפץ חיים, הרב ר' חיים עזר גראדזינסקי מוילנא, הרב ר' רפאל שאפירא מוואלאזין, האדמו"ר מליבאוויץ הרב ר' אברהם דוב שאפירא מקאזונא, הרב ר' יחזקאל ליפשיץ מקאליש, הרב ר' משה ירוזלמסקי מקיעלץ הרב מפרעסבורג והרב מבוראפעסט ביום ג' פ' תצוה תרע"ו נצטרף גם המזרחי לאגודת הרבנים לפעול ולהשתדל יחדיו לטובת המוסד עזרת תורה, ומהיום ההוא והלאה נקרא בשם המוסד עזרת תורה, המאוחד מאגודת הרבנים והמזרחי ואגודת הרבנים בחרה בשנים עשר חברים להועד של המוסד עזרת תורה וכן המזרחי במספר כזה.

חברי הועד התאספו לאסיפות לטיכס עצה לקבוצת כספים לחלק הכספים ולהחליטן החלטות, כשלשים פעמים, במשך ימי

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

שנות קיומו של המוסד, ובכל פעם באו מספר מסוים של החברים רוב חברי הועד, אף מעירות רחוקות וכל אחד בא על הוצאותיו הוא ואלה תמה חברי הועד לשמותם — הרב ר' אברהם יעקב נרשון, ולעסער מסינסינטי, הרב רמ"ז מרגליות מניו יארק, הרב רש"א יפה מנאו יארק, הרב דוב ארי' לעוונטהאל מפילאדלפיה, הרב דוד גינזבורג מווילקעסבארג, הרב דובער אבראמאוויץ מסט. לואיס, הרב ר' יהודה לעווין מרעטקאָיט, הרב ר' משה שמעון זיווין מפיטסבורג, הרב ר' חיים זילבער מוואַסטרע, הרב שבת המכונה דה. שאפער מבאלטימאר, הרב ר' ישראל אייזיקסאָן מבראָנוויל, הרב ר' אהרן מרדכי אשינסקי מפיטסבורג, הרב ר' יצחק סינעל מבעיאָן, הרב ר' אליעזר זילווער מהעריסבורג, הרב ר' יוסף קאנווין מעליזאבעטה, הרב ר' שמואל ראפאפארט מספרינגפערד, הרב ר' אליעזר פרייל מטרענטאָן, הרב ר' אליהו אינזעלבוך מברוקלין, הרב ר' אברהם נחמן שווארץ ומבאלטימאר, הרב דוב המכונה דה. רעוועל מנאו יארק, הרב ר' הירש קאָהן ממאנטרעאל, הרב ר' עזריאל עפשטיין משיגאנא, הרב ר' מאיר ברלין מנאו יארק, הרב ר' אפרים עפשטיין משיגאנא, הרב ר' שמואל צבי גליק מנאו יארק, הרב ר' ברוך זונדל מארנאלין מבעיאָן, הרב ר' אהרן בוראק מברוקלין, הרב ר' זאב גאלד מברוקלין.

למנהלי הועד נבחרו הרב ר' ישראל הלוי ראזענבערג מפעטער סאָ. ליושב ראש, הרב הילל הכהן המכונה דה. קליין לגזבר, הרב ר' יעקב איסקאָלסקי למזכיר. כל כספי הועד מונחים בבאנק בטוח על שם המוסד עזרת תורה ובכל עת אשר יוחלט לשלוח כסף, או הנזכר מוציא הכסף מהבאנק ושולח למי שנחלט לו באסיפת.

כספי העזרת תורה נשלחו ע"י הדרכים היותר בטוחים ע"י הסמייט דעפארטמענט, הדואָינט דיסטריביושאָן קמיטטע, והפראד וויזיאנאל קאָמיטטעע מהציונים, והאמעריקאן עקספרעס קאמפאני, וע"י הבאנק של מרקשל בראָדערס.

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

לכד מקבוצת וחלוקת הכסף השתתף המוסד עזרת תורה גם בשאר דברים הנוגעים בעניני הרעליג'ה לקיום דת קדשנו אם תחליט דאמעריקאן דוואיש רעליג'ה קאמיטעע, הסענטראל קאמיטעע, או דרוזינגס דיסטריביושאן קאמיטעע, אודות חלוקת כסף ליוראפא וארץ ישראל, עבדו חברי המוסד עזרת תורה על המשמר בכל עת לראות ולהתבונן מהנעשה והנשמע למען לא יקופח חלק המגיע לאחינו היראים נגועי המלחמה ביוראפא, וביחוד בארץ ישראל.

כן הוהלם באסיפת עזרת תורה לערוך מכתב תנחומין להשתתף בצעמם של ישראל וביחוד בצערם של משפחת הגאון האמיתי טרן מהר"ח הלוי סאלאווייצ'ג, זצ"ל על אבדן נזר פאר תפארת עמינו

המוסד עזרת תורה לקח על עצמו לשלוח שני שלוחים ליוראפא וארץ ישראל, לראות ולהתבונן בעצמם על מצב הדת והיהדות בכלל ובפרט, ומצב התורה ולומדיה, מצב הרבנים ומשמשי הקהילות, ולהביא הרצאה מפורטת ממה שראו בעיניהם לפני הרבנים דכל פנות ארצנו למען ידעו הרבנים איך להתייחס אל הישיבות, המוסדות השונים, ואל השוררים של המוסדות — ואין להרבנים לסמוך על הרצאות מאנשים שרגלם אחת חוץ לתחום, רק יסמכו על ראות עינים ושמיעת אזנים של חבריהם, הרבנים שלוחינו וההוצאות לזה יבוקש מסקום אחר, והמוסד עזרת תורה ישתתף בסכום מועט.

עד כמה עבדו חברי המוסד עזרת תורה בכל לבם ובכל נפשם לטובת המוסד ולטובת הנתמכים על ידו, נוכל לראות מתחלפת הקאנווענשאנס של אגודת הרבנים בקיץ תרע"ו, ותרע"ז, אשר אז הביעו כל הרבנים רגשי תודתם לחברי המוסד עזרת תורה, וביחוד למנהלי המוסד היו"ר, הגובה, והמזכיר.

ובאמת מה נהדר ונשגב המוסד הקדוש והגדול הזה, אשר כואב בעזרה ממשית ובתמיכה הגונה להצלת והקמת התורה ולומדיה להציל מחרפת רעב מאות רבנים ומשרתי בקדש לכל יפלו בנופלים וכל הרבנים הגאונים מאיראפא וארץ ישראל הביעו במכתבם רחשי

ספר הזכרון סהמוסד עזרת תורה

תורה להמוסד עזרת תורה ולכל הרבנים מאמעריקא בעד השתתפותם להמוסד כמו הגאון בעל החפץ חיים, והגאון מקאזונא, ועוד.

ועתה כאשר זכינו לקץ המלחמה האיומה והנוראה עוד מחויבים אנחנו להוסיף אמן ולהגביר תיילים עבור קיום המוסד עזרת תורה, למען נוכל לבוא לעזרת מאורות הגדולים אשר האירו בחכמתם ותורתם גם מעבר לגבולם, לחזקם ולתמכם, לשוב אל גבולם, מקומם, ועירם, איש על מחנהו ואיש על דגלו.

מבטוחים אנחנו על גורל צדקת הרבנים ויושבי על מדין די בכל אתר ואתר, על טוב וישרת לבם של הכעלי בתים יודעי תורה, ומרחמי רבנו, כי ישתדלו כל אחד לבוא מעירו לעזור, ובפרט בעם א' פרשה ויקרא ז' ימים לחדש אדר ב' אשר הוכרז גם כן בשנה הזאת ליום קיבוץ כספים לטובת המוסד עזרת תורה.

ובזכות הצדקה הגדולה הזאת יזכנו ד' להושע תשועת עולמים לראות בבנין ציון וייתשלים בב"א.
 ניו יארק כיום עש"ק פ' ואתה תצוה י"ד אדר ראשון תרע"ט.

יעקב בהרה"ח דובער איסקאליסקי, מוכיר החופ"ק

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

המוסד של עזרת תורה אשר נתיסד מתחילה ע"י אנות
 הרבנים באמריקא, ואח"כ נשתתף גם "המזרחי" בשנות המלחמה,
 נכרא ובא לעולם למלא תפקיד מיוחד ומצוין במינו בשעת כואת
 אשר לא יכלנו לקוות למצא במוסדות של העזרה הכלליות אשר
 נוסדו בער אחינו נגועי וסובלי המלחמה, תפקידו ותכניתו המיוחדת
 של המוסד הנ"ל, היתה לעזור ולתמוך בירי התלמידים חכמים ושרי
 התורה, בירי אנשים כאלה אשר לא עסקו מעולם במסחר וקניין
 וגם לא היו רגילים להתעסק באיזה מלאכת מחשבת, או לעבוד
 עבודה קשה, תורתם היתה אומנתם, לכן כאשר התפרצה פתאום
 המלחמה האיומת והאכזרית האחרונה, וקהלותיהם ועדותיהם
 נתפורו ונפוצו לכל רוח נשאר או בלי שום משען ומשענה, במצב
 יותר קשה וגורא בשל שאר בני אדם, עוזבים ונדודים היו הולכים
 בכל מרחבי הגלות השונים והחדשים, אשר נתהוו והתרבו ע"י
 המלחמה הכללית וע"י שונאי ישראל הרבים אשר הגזו וזו יותר עז
 ואומץ לענות את בני ישראל ולרודפם בחנם, לזה ה' עלינו באי כח
 היהדות בארץ הזאת, לראונו בעדם במצבם המיוחד, ולראות כי לא
 יגיעו תו"ש מחרפת רעב, לתומכם ולעזרם בכל מה ראפשר, בכבוד
 הראוי להם, גם ה' על המוסד עזרת תורה הנ"ל, לבוא בתמיכה
 מה שהוא למקומות התורה והישיבות בארצות אירופא וארץ ישראל,
 אשר נצלו משריפת וחרבן המלחמה, אבל נשארו בלי שום עזרה
 ומעמדם היה תלוי בנם, וגם לאלה הקבוצים של תורה החרשים
 אשר נתיסדו ונתהוו כנכולות ותחומים החרשים אשר שם נלו ובאו
 אחינו בני ישראל בימי המלחמה, כדי להחזיק ולחזק את רוח ומצב
 היהדות בכלל ישראל בארצות אשר שם השתררה המלחמה בכל
 עזרה, ותביאה גם עמדה ע"י יסורי הנוף וצרות הומו, לירי נסיסת
 הנשמה והרוח, כי בעת שהנוף רצוף וצבור או גם הרוח יורד למטה
 והולך ומתנונה, ולהפך בהחזקת וחזקת הרוח או גם הנוף המדוכה
 והחלוש מוצא די כח ואונים לסבול ולעמוד על רגליו, ולהבליג על
 יגוניו ויסוריו כי הא בהא תליא.

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

ובעת אשר שאר המוסדות היו מתענינים לרוב בעד החומר של העם ראנ הועד של עזרת תורה גם בעד הרוח והנשמה הישראלית, ותמך את מוסדות התורה ולומדיה ונתן עזו ואמץ בידם ורוחם להגביר על כל התלאות והיסורים, וגם להפיץ עזר תורה בדרכים כפי יכולתם ואפשרותם, ולהחזיק ולאמץ בזה את רוח וגוף העם, שיוכל לעמוד בפני כל רוח בשעת חרום וחרבן כזה, ואף שדבר פשוט וידוע היא לרבים, בכל זה מצאתי עלי חובה בתור יו"ר של הועד הנ"ל לבאר ולברר עוד יותר את ענינו וסיכו של המוסד הנ"ל כדי שידע גם העם למפלגותיו ושדרותיו, מטרת ומנחת הועד שלנו, אובטח יתמוך בכפיו ועזר ישנה וישלש את מסת נדבותיו בעד עמודי התורה והיהדות מורי ומדריכי העם בכל הגולה, וביחוד בעת הזאת, עת לבנות, עת אשר כל בית ישראל צריך להבנות מחרבנותיו ממסד עד המפחות, או עלינו לראות כי בבנין בית ישראל יבנה גם בתי מדרש של ישראל, ובהתחדשות והתחזקות הגוף של האומה התחדש ותתחזק גם רוחה ונפשה.

לזה על כל מורי ורבני ישראל מדריכיו ומנהיגיו בכל אתר ואתר להשמיע את העם אודות הענין הנכבד והגדול הזה ולעוררו כי יוסיף וירבה עזר ליתן בעבורו, כי אנחנו כארץ הזאת תה"ל כמעמד יותר טוב וחזק מכל בני ישראל בשאר ארצות, חיינו בפת התהלכו בשטף יותר נורמלי וטבעי עד כה.

לכן עלינו להיות הראשים והראשונים בדבר לעזור בבנין ישראל, לבצר את מעמד העם והיהדות על בסיס חזק ונצחי בכל הגולה, ובזכות זה נזכה בקרוב בבנין סכת דוד הנופלת וישועת ישראל.

ישראל הלוי ראָזענבערג

יושב ראש של הועד "עזרת תורה".

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

ב"ה

אהב כסף לא ישבע כסף ומי אהב בהמון לא
תבואה גם זה הבל (קהלת ה' ט')
אהב תורה לא ישבע תורה ואהב בהמון לא
תבואה מי שהומה ומהמה אחרי תורה לו תבואה
(מ"ד ויקרא כ"ב)

רבן גמליאל בנו של ר' יהודה הנשיא אומר יפה ת"ת עם ד"א
שיגיעת שניהם משכחת עון, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה
בטלה וגוררת עון (אבות פ"ב משנה כ') ואיתא בתוס' יומא פ"ה ד"ה
תשובה בעי יוה"כ יום הכיפורים לא בעי תשובה, "וקשה מכאן על
מה שרגיל רבינו יעקב לומר דת"ת טפל לגבי ד"א מדקתני יפה ת"ת
עם ד"א אלמא ד"א עיקר כדרייקינן בפ' החולץ גבי שומרת יבם
שנפלו לה נכסים דיורשי האב עיקר מדקתני יהלקו יורשי הבעל עם
יורשי האב, והבא סאמר יוה"כ עם התשובה אע"פ שתשובה איננה
עיקר, וכן קשה על ר"י מדכתיב ראה תיים עם האשה אשר אהבת
וחיים עיקר, אבל לא היה נראה להרב ר' אלחנן לומר כי תורה איננה
עיקר דהא קאמר בתר הכי, וכל תורה שאין עמה מלאכה וכו' אדרבה
תירוק אופכא מבתריתא עיי"ש.

נראה לתרץ דאין כאן שום סתירה מסיפא לרישא דדברי ר"ג
לצדדיו קתני: יפה ת"ת עם ד"א היינו במי שאין תורתו אומנתו
ואצלו הוה הד"א העיקר מ"מ לא ירפה עצמו לגמרי, ויקבע עתים
גם לתורה משום שיגיעת שניהם משכחת עון, ולרידה הוה התורה
טפל לגבי ד"א, ובסיפא קתני וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה
בטלה וגוררת עון היינו במי שתורתו אומנתו אצלן צריך להיות
התורה העיקר והמלאכה טפלה.

ובהא יש ליישב קו' התוס' בסנהדרין ב' ע"א ד"ה אלא על מה
דאמר רב המנונא אין תחילת דינו של אדם נידון אלא על דברי
תורה רבשבת ל"א ע"א אמר רבא בשעה שמכניסין אדם לדין

אומרים לו נשאת ונתת באמונה קבעת עתים לתורה - דרב המנונא
 איירי באותן בני אדם שעיקר עסקם היא התורה דהא בדיינין איירי
 התם דדרשו את הכתוב פוטר מים ראשית מרון, ורב המנונא דריש
 את הקרא פוטר מים ראשית מחין בדיינין נידונין תחילה על דברי
 תורה, ורבא דקאמר בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו נשאת
 ונתת באמונה היינו בבני אדם שעיקר עסקן הוא בר"א לאלו שואלין
 בתחילה נשאת ונתת באמונה, ואח"כ קבעת עתים לתורה, דאף הן
 מחויבין עכ"פ לקבע עתים לתורה משום דיפה ת"ת ע"פ ד"א, ומדמיס
 הלשון קבעת עתים לתורה -

וד' ירחם לקבץ נדחי ישראל ונעלה לציון כונה ושם נובה
 מהן ללמד וללמד, ומהן לעבר עברת אדמה ולקבוע עתים לתורה בכ"א
 יהלל הכהן המכונה דר. קליין
 נזכר למוסד "עזרת תורה"

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

ב"ה

מ"ת פ' תשא - אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע משאני מת אני אני נזכר' א"ל הקב"ה חייך כשם שאתה עומד עכשיו ונותן להם פ' שקלים ואתה זוקף את ראשן כך בכל שנה שיתיו קורין פ' שקלים כאלו אתה עומד וזוקף את ראשן מנין ממה שאנו קורין בענין כי תשא את ראש, שאן את ראש לאן נאמר אלא "כי תשא" נ"ל לבאר הענין כי התורה והעבודה הוא קיומן של ישראל, ובזמן שאין ביהמ"ק קיים הוא רק בתורה, וכדאיתא במנחות ק"י ע"א לעולם זאת על ישראל כל תעסק בתורת וכו' - וזהו כ"ז שישראל עוסקין בתורה ועבודת הוא כאלו מש"ר קיים, וזהו כונת חז"ל מנילה י"ב כיון שנפל פור בחדש אדר שמת, אמר בירח שמת בו משה! ולא ידע כי בו' באדר מת משה ובו' באדר נולד משה, ולכאורה הוא תמוה כי מיתת משה ידע, ואף כי נולד בו ביום, הלא הכל תולך אחר היתום - אבל לפ"ד ניהא כי שמח שנפל פור בירח שמת בו משה והוא רמז על שפלת התורה ר"ל וכל זמן שישראל משליכין דברי תורה לארץ המלכות נזרת ומצלחת, כדאיתא בפתיחתא דאיכה רבתי, אבל לא ידע כי אף שבו' באדר מת משה, אבל בו' באדר נולד משה ע"ד וזרח השמש ובא השמש, וכנאמר ע"ד שלא שקעה שמשו של משה זרחה שמשו של יהושע וכו' וכן כל ת"ח שבכל דור ודור תלמידו משת מקיימין את התורה הוא כאלו נולד משה וזהו קיומן של ישראל

ולכן אחינו נדיבי עם אלפי אברהם בו' באדר נבהר היום אשר לזכרון פטירת משה ולירדת משה החובה עלינו ליתן נדבתנו לעזרת תורה להחיות הת"ח וגדולי התורה (אשר בעוה"ר סובלים חרפת רעב) להשקיע רעבונם להלבישם ולהנעילם בדרך כבוד. —

זוכות מרע"ה זכות תה"ק תעמוד לכל המנדרים והמסייעים לזה, כי יזכו לראות בהרמת קרן התורה והיהדות ובנחמת ציו"ר בברכת הכותב לכבוד התורה ולומדיה.

מ"ז מרגליות, החופ"ק.

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

לא לעשות תעמולה בעד המוסד „עזרת תורה“ עלינו לבוא הפעם, כי עמנו הראה לדעת כי יודע הוא להעריך בעצמו את ערך המוסד היקר הזה הנוצר להחזיק ביד הרבנים מאורי התורה והדת במקומות המלחמה, מסבת המלחמה העולמית נעקרו ממקומם והלכו בנולה באין משען ומשענה ובאין לחם לפי הטף, וע"כ בכל עת שהרכנים חברי ועד העזרת תורה יצאו בקול קורא לנדרבות בעד המוסד הנעלה הזה, התגרב העם לזה בעין יפהוברה נריבה.

עלינו רק להעיר את בני עמנו הנדיבים כי גם כעת, אחרי הכרות השלום, וגם אחרי שהחיים יתחילו במהלכם התדירי, עלינו לכלי להסיח דעת אף רגע מהמוסד „עזרת תורה“ ולכלי לשכוח שגם אחרי שכל אחד יתחיל לאט לאט בכנין הנהרסות ומעט מעט יתערמלו מהאסון הנורא שהביאת עליהם המלחמה, עדיין יעבור עליהם זמן רב עד אשר יסודרו בני עמנו לקהלות, ועד אשר יהיה באפשריותם לקבל עליהם רב, ובין כה עלינו לתמך ביד רבותינו מאורי הנולה הפונים אלינו לעזרה, ושעיניהם נשואות לנו.

בטוחים אנחנו בבני עמנו שיתמכו גם כעת בהמוסד עזרת תורה למען אשר יוכל למלאות את תעודתו ותפקידו כראוי.

בתקוה לעתיד טוב ומוחיר, אלעזר מאיר פרייל

ר"מ בישיבת ר' יצחק אלחנן,

משערמאן פרעם קאמיטע

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

דבר שפתים בשבח המפעל הנשגב בשם עזרת-תורה, אך
למחסור כי מי אשר קיום תורתנו יקר וקדוש בעיניו, לא יחיש לעזרת
אלה פליטת שארית סופרי' וחכמי ישראל, הטבועים בים של צרה
עמומים ברעב ומתמוננים ברעה כל ימי המלחמה הנוראה אשר
החריבה כל משכנות יעקב בארצ"ס וכח"ל.

לב מי לא יקרע לגורים, בבואנו חשבון להתכונן בגורלם המר
של גדולנו ומאורנו אשר הלכו בגולה מדחי אל דחי ונפלו שבי ביד
צרה, אלה אשר נשמת ישראל סבא תלו' בהם, נושאי דגל התורה
והאמונה המהורה, חבטו אשפות.

אם רבנו הקדוש פתח בשני בצורת אוצרותיו אך לבעלי תורה,
אנו שיסדרנו ועדים שונים לכל מפלגות עמנו, להושיט להם עזרה,
הנה חובה כפולה עלינו להמציא מזון ותרופה כמדה טובה מרובה
לבעלי הלכה ארזי הלכנון אדירי התורה אשר בזכותם אנו חיים.

כי ע"כ בואו ונחזיק ידי מנהלי המוסד עזרת תורה למען יוכלו
להחיש ישועה ורחמים לכל מוסדות התורה המצפים לישועת ד' על
ידינה, וזוה נבנה התרבות ונרים קרן תורה"ס.

ובזכות הצרקה הזאת נוכח כלנו לעלות לעיון להנות מזיו
שכינת שערם המצוינים בהלכה, כנפש המצר בצרת עמו ומחכה
לרחמי שמים על עמו הצרצו מהרה.

יוסף קאנצוויץ, החופ"ס עליואבעסה, נדו.

העזרת תורה ברוסיא

בראשית שנת התרע"ה, שלרגלי המלחמה האיומה, החלו הנדודים והגרושים מערי פולניא וליטא, ועשרות מקהילות ישראל נחרבו, תושביהן נסו מפני בלהות, ונפוצו על פני ערי התחום, כוויילנא, מינסק, נאָדנא, ביאליסטאָק, בויברויסקודומיהן, הוליכונו רגלי נדרתי והלכתי גם אנכי לעיר ווילנא לרפוס על דלתי שרי השוטרים, הצבא והפּלך, להשיג רשיון לשוב למקום חפצי בה עיר העריסבורג תוע"א, ושמה כליתי ששה ירחים, וששת ירחי עמל היו לי, צער הרבה רעה ויגון ראיתי, זקנים ונערים, נשים וילדים היו עטופי רעב וננועי חולי, נשים כבודות וענונות עם ילדיהן ויונקיהן, באות מערי סובאַלק, קאלווארי, קאָוונא, ועוד, התגוללו על פני השלג, בלי מחסה מקור, רעבות ויחפות, באשפחות רחוב זאוואלניא, בתי מדרש שניפישאק, ולקושקשי, למלוני אורחים נחפזי, ולמאות לנו בחדר אחד, אין די כפי עמי הדלת ולא יכול הנליון לתאר לכל יסורי הנפש שחיה לי אָו, וגם עתה הומה לבי בקרבי מדי אזכירה. —

מתנדבים בעם ישראל צצו ופרחו, ועמם רבים מהליטאים, ויסרו ראשית העזרה לננועי המלחמה, ובאפס יד, בין לילה היה ונוסד ועד המרכו בפטרונגר הבירה, וסניפים כוויילנא ומינסק וכו', פתחו בתי מזון לגרתיים, וחלקו לחם נזיר ותבשיל, ובעיני ראיתי נשים עם קדורותיהן באות לבקש אכל לבניהן ולעולליהן, אף שלחו מתן בסתר, לאלה האדירים והעשירים מלפנים, אשר ננעה בם יד ד', ואשר בחרו במות מלפשוט יד ולבקש נדבות.

ואח לעזרה בצרה נולד, כי העסקנים יקירי ווילנא והכמיה, הציעו ליסד ועד-מיוחד לעזרת-תורה, ונציבי רוסיא, והועד המרכזי מפטרינאד הסכימו לזה, ומעמם ונימוקם אתם, שלא יחולל כבודנו לעיני העמים, אם רבני ישראל גדוליו והכמיו, יבואו לסבב על פתחי נדיבים, לבקש אכל למו בבתי מזון תבליים, ולפשוט יד כרחובות קריה, אָו יחולל שם שמים ושם ישראל בין העמים, ולכן נוסד ועד מיוחד לעזרת לומדי התורה, ועוד לחזק יצאה לאמץ בזה את ידי העוסקים בתורה, ראשי מתיבתות ותלמידהם, להשאיר שריר כמעט

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

לתורה ולומדיה, והועד המרכזי שלח מאוצרו תמיכה להעזרת תורה מדי חרש בחרשו, ונדיבי ישראל אנשי הרוח בהרימם תרומה לנגועי המלחמה הרימו גם תרומת קדש להעזרת תורה, ושלחו ביחוד ישר לקופתה.

העזרת תורה דשם, הרחיבה ושכללה חוגה ופעולתה מיום ליום באשר נתברכו הנודדים, ונחרבו הישיבות ובתי הת"ת, ולקחה על שכמה, ליסד מעט מעט בתי ת"ת וישיבות חדשות, לבנות בתי מבילה בערי רוסיה הפנימים וסיביריא לשלוח שמת שוכ"ים ומורים ליילדי בני ישראל ועור, וברם זכור לטוב ולתהלה הנאון ר' חיים עוזר גראדזינסקי מוויילנא שליט"א, אשר הוא היה הראש והראשון, רוח החיה בסניפי העזרה ועמל הרבה למעלה מכחותיו בכל ועדי העזרה וביחוד ועד העזרת תורה.

ביום יציאתי מוויילנא בקיץ שנת תרע"ה, כי הצליח ר' דרכי ויכולתי לצאת מן המהפכה לשוב הביתה עירה העריסבורג, פא. בקש ממני הנאון, ר' חיים עוזר שליט"א למענה"ש נא ונא כי כבואי חזרה לאמערקא, יהיה ראשית מעשי, להציע לפני אגודת הרבנים ליסד ועד עזרת תורה פה בארצות הברית, ואודה לר' הטוב, כי כבואי הנה, כבר מצאתי שנשאו ונתנו הרבנים בדבר, ושני נביאום מתנבאים בסגנון אהר, וכבר יסדו מוסד כזה בשם עזרת תורה וכבר ניכר פעולתו לטובה.

ובארבע שנות סיומו של המוסד הזה, פעל הרבה לטובת וזכות הרבנים הנאונים ישיבות ותלמוד תורות, ומשפחות למאות נעורו על ידו בסכומים הרבה, עד כי אין לשער את גודל זכות העושים והמעשים בדבר גדול וקדוש כזה.

וד' יתן בידנו להוסיף חיל לעבוד עבוד התורה ולומדיה לצאת לעזרתם ולהחזיקם ולאמץ בזה ידי העוסקים, בכל עת ובכל מקום עד אשר נזכה להגדיל התורה בארצנו ארץ האבות בכ"א: אלעזר זילבער, הרב דהעריסבורג, פא.

הנה בעת חורבן כל ישראל בימים עברו בעת יהודה הלך
בגולה, בקש ר' יוחנן בן זכאי על יבנה וחכמיה, וזוה הציל את כל
בית ישראל מכליון, ועתה בעת פרעה המלחמה הגדולה, ורוב קהלות
ישראל נחרבו ויצאו בגולה מצאו הרבנים בארצות הברית וביחוד
אגודת הרבנים, אחר השתדלותם הגדולה עבור הצרקה הכוללת דיא
סענטראל רעליעזע יצאו כולם ג"כ להציל תורתנו הקדושה מכליון
ביסרם את המוסד הקדוש "עזרת תורה" לעזור ללומדי תורה בארצות
החרבות ר"ל ות"ל עזרו הרבה להציל את הישיבות והרבנים מכליון
ר"ל, וכאשר תראו בהחשבון בס' הזכרון המונח לפניכם.
ובזכות התורה ולומדיה ותומכיה תתברכו כולם העוסקים
והמגדלים ונוכח כולנו מהרה לשיבת ציון וירושלים אמן.
ממני החותם לכבוד התורה ולומדיה עבד לעבדי ד'.
דוד גינזבורג, רב דוולקעס בערי, פא.

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

נתכבדתי מחבריהועד בתור אחד מחבריהועד, לבוא בטורים אחרים ולחות דעתי בענין המוסד היקר עזרת-תורה, אמנם כן מעט אמר, למותר לנו הרבות בדברים ולספר בשבח ורום ערכו, כי כבר הראה המוסד בעצמו כמשך קיומו את גודל נחיצותו במעשיו המוכיחים והכבירים לטובת החזקת התורה ובפעולותיו הרבים, כרכב מזהיר מבין מפלשי עב, כן מתנוסס המוסד עזרת תורה ביקרת תפארתו ובמטרתו הקדושה להחזיק את **י ב נ ה ו ח כ מ י ה** במשך חורבן המלחמה והמהפכה הנוראה, בהושיטו יד עזרת להשיבות לבתי הת"ת ה"ק ולמרנן ורבנן, באלפיו ורבנותיו.

וכמוכן עתה אחרי המלחמה עת שנוכל לבוא בע"ה כאמר ודברים עם אחינו מעבר לים שארית הפלטה, עלינו להגדיל ולהרחיב את מעשי הצדקה להיות שלם, כי אם אמנם החרב כבר שב לתערה אבל תוצאותיו הנוראים חיים וקיימים לפנינו בשלל צבעיהם, האיומים במראות החורבן וההרס אשר השאירו, ולפנינו ועלינו המלאכה הכבדה והמרוכזה לבנות את הנהרסות ולהשיב את הנשמות המת הישיבות ובתי הת"ת חומת העם ומנינו כמאמרם ו"ל אני חומה זו תורה.

מרכזי ישראל באירופא המרובים התפוררו לרסיסים נתמעטו הכחות שמה ונתרדלו, וחסר להם היכלת לתקים את עולה של תורה על תילה, ועלינו עתה מוטלת החובה להיות הכנים הבונים. תקותי שאחינו יתנו לב להבין את מצב הדברים, וברוח נריבה ונפש חפצה יתנו ידם להיות לאחייעור, בהגדילם את תרומתם ונדבתם יותר מאשר ע"כ, למען תת היכולת ביד המנהלים את המוסד להמשיך את עבודתם עבדת ה"ק גם לימים יבואו ביתר שאת עד כי ירחם ד' עמו ונראה בנחמה וקיבוץ גליות.

והנני בברכה להמנהלים ולחברי העד הרבנים הנאונים שלים"א יתברכו מזו השמים בכל טוב וזכות המצוה תעמוד להם לעד ברצני כבוד ויקר עבד לעבדי ד'.

יצחק באא"מור חיים הלוי סגל
רב ואב"ד לאנה"ק דבעיא, נ. דוש.

כמה גדולים מעשה העזרת תורה באמעריקא "כמעשי הייא
 בימים מקדם, ובצדק תוכל ע"ת להתפאר ולאמר „אנא עבירנא
 דלא תשתבח תורה מישראל בהעת הנוראה של המלחמה, והיה פי
 שנים ברוח העזרת תורה, הא' הוא התעמולה לציד טבי ולפעול על
 האנשים הרצים כצבי לעשות רצון אבינו שבשמים, ולהאכיל
 מבשריהו ממותר חלק אכילת הבשר שאוכלים ולקמץ מאכילתם
 זה וליתן ליתמי התלמידים בני בר בי רב של הישיבות והת"ת
 בהערים ההרבות שבארצות מלחמה.

וה"ב לתמוך ביד הת"ח הגדולים והנאונים הנתונים בצרה ובחוסר
 כל בהמקומות ההם, מעשה הצדקה הזאת גדולה היא מאד באיכותה
 וצריכה שתהיה גדולה ג"כ בכמותה, כי עוד לא פסק התרב והרעב
 מהארצות ההמה, ותורתנו הקדושה והת"ח נתונים עוד בצרה גדולה
 והחובה על אחב"י שבאמעריקא לעותם בכל כחם ור' יעזרנו וישלח
 לנו ישועה בקרוב

המעתיר יהודא ליב לעיוין.

הרב ראנודת הקהלות דפה דעטראַים מינ.

כאשר באו נשאי ישראל והביאו את קרבנם לפני ד' את העולות והבקה, ומשה רבינו חלקם בין בני נרשון ובני מררי, ואל בני קהת לא נתן, כי עבודת הקדש עליהם, בכתף ישאו. (במדבר ו' ט"ו) בודאי הרהרו בני קהת בלבם פן יכבד מהם לשאת את הארון עם כל כלי הקדש, יהי מה יהי! אמרו איש אל אחיו, אע"פי שבודאי תכבד העבודה עלינו, בכל זאת הננו נכונים לסבול על שכמנו את משא הקדש הזאת, ויהי כאשר הריסו הלויים את הארון על כתפותיהם, הביטו בתמהון איש אל רעהו, ויאמר האחד: „הראית אחי, מה זאת, הנה רגלי נתקו מעל הארץ, והנני נשא כמו על כנפי נשרים. מפי הוצאת מלים! ענהו רעהו, הנה גם אנכי מרגיש כן" והיינו הא דאמר חז"ל (סוטה ל"ה) נשא הארון את נושאייו.

„עזרת תורה" יש לו שני באורים, כמו למשל, הננו קוראים בתורה: התיצבו וראו את ישועת ד' היינו הישועה שתבוא מאת הש"ת, ומי יתן מציון ישועת ישראל, הכונה: הישועה שתבוא לישראל מאת הקב"ה, וכו' גם השם „עזרת תורה" הוא כן שני מושגים, בפשטות, העזרה שאנו נותנים לתורה"ס שלא תשתכח ה"ו מיישראל, במלאנו את החובה המוטלת עלינו, לפרנס את לומדי התורה, רבנינו, ונאונינו, להצילם מחרפת רעב בצוק העתים האלה, אולם באמת יותר ממה שאנו עוזרים לתורה, הנה תורה"ס עוזרת לנו, כי רק לה אנחנו חייבים להודות מה שנשארנו קימים בכל הזמנים ובכל הדורות אחרי כל הרדיפות וכל השמדות שנוצרו עלינו אויבינו בנפש, היא שעמדה לנו עד כה בכל עת צרה וצוקה, ובזכותה נקוה גם היום לצאת מאפלה לאורה ומשעבוד לנאולה, אם רק לא נעזוב ולא נטוש את בניה בוגיה, ובשאון המהומות לא נשכח את אלו אשר בכל העתים ובכל הזמנים מסרו נפשם עליה, ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים ירחם עלינו ועל פלגתנו ולמנוע משחית ומגפה מעלינו ומעל כל עמו ישראל, בזכות שנזכה לקיים בנו חכמי ישראל, הם ותלמידיהם ותלמידי תלמידיהם בכל מקומות מושבותיהם, עד אשר נעלה לציון ברנה מקום ששעריה מצוינים בהלכה, אשר אהב ד', אוהב עמו ישראל.

ישראל איזאקסאן.

רב רביהכ"נס אגודת אחים אנשי ניו לאטס

היה על הוה. שור ושבר ורעב כתמם באו ויאתיו על יושבי ארצות אירופא בארבעת השנים האחרונות. שנות המלחמה הנוראה, חיי אלפי אלפים אנשים צעירים ומלאי כח נקטפו וירדו באכזב ימיהם שאולה, נפצעים ונדכאים קטועי יד ורגל, חסרי אברים שונים, ורבים שחיהם קשה להם ממיתתם, נמצאים למאות ולאלפים בכל עיר ועיר גם רב מאד מספר האלמנות והיתומים שנשארו כל משען ומשענה ועתידים, הלילה לנוע ברעב או בחלאים רעים ילדי העני והרחק, חורבן שממה ויאוש נורא שורר בכל מקום, ומי יודע אם גם שנות דור שלם תצלחנה למחות או לכה"פ להשכיח מלב את כל התלאות והחורבנות הגדולות, שהנתילה לנו המלחמה הכבדה הזאת.

ואם ככה הוא המצב של יתר העמים באירופא עוד רע ומר ממנו שבעתים גדול עמנו עם ישראל כלל גדול הוא בחיים שאין לה פורעניות הבאה לעולם (בשביל ישראל יבמות ס"ג) שאין ישראל נוטל בה חלק בראש ובמדה גדושה, וממאה קבין של יסורים ואסונות שירדו לעולם, עם המלחמה, נטלו ישראל תשעים קבים, ולא רק ההרג והשממון ופגיעים אחרים תוצאות ישירות של המלחמה, הכבידו ידם ביותר על שכב אחינו, והיו חלק כל עם נפוץ בתוך עמים רבים לסבול אסון כל עם ועם, וישראל היה על כן תמיד המוכה והמנוצח, מלבד זאת הו זכר עמלק רשונאי בני שם אחרים לא נמחה גם בימי תבערת המלחמה, ואף בעת שבני עמנו, לאלפיהם, חרפו נפשם למות, לטובת ארצות מגוריהם גם אז לא חדלו שונאי בני ישראל לבדות עליהם יום עליית הדין, להבאיש ריחם בעיני הממשלות והעמים, תוצאות הרבות הרעות האלה היתה כי נתן, ייעקב למשסה וישראל לכוזים" גם גורשו ערומים ויחפים לארצות רחוקות וישארו בלי משען, לחם ובלי משען מים, ומי יודע אם היתה עוד שארית לעמנו אם לא הקדים ד' רפואה גם למכה זו.

צדקה עשה הקב"ה בישראל שפזרן בין האומות אמרו חז"ל (פסחים פ"ז) ואמנם הודת לפזור הזה נקבע ישוב גדול מאחינו (כ"י) פה בארץ הגדולה הזאת היחידה כמעט בתכל' שלא נזוקה הרבה מהמלחמה, וד' חנן את אחינו יושבי ארצינו בפרנסה טובה ורבים מהם גם בהון ועשר ורק הודות לצדקתם ותמיכתם ההגונה לא תמו אחינו שמעבר לים, לנוע.

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

טובן מאליו כי בכל העבודה הקדושה הזאת, בקבוץ הכסף לטובת אומללי המלחמה, נטלו הרבנים ועסקני המזרחי חלק בראש. הן הם המה המעוררים את העם תמיד, לכל דבר טוב ומועיל ומה גם למצות פקוח מליוני נפשות זו.

ואגודת הרבנים ומנהלי המזרחי לא הסתפקו עוד בעבודת עזרת הכללית הזאת, יודעים המה כי „כל הגדול מתבירו חסרונו גדול ממנו“ הבינו כי מצב „יבנה וחכמיה“ התקוה האחת לקיום דת קדשנו ורוחניות עמנו, רע וגרוע עוד הרבה ממצב יתר העם בעלי מלאכה ומשא ומתן גם כשבאים למקומות חדשים שולחים הם ידם במלאכה או כמסחר, ואם מפני חסרון האמצעים וקושי תנאי המקום החדש לא יוכלו להרויח כל צרכם, אבל לחם צר ומים לחץ ישינו הרבה גם שם. לא כן הוא הגדול של הת"ח וכלי הקודש, הרבנים והדיינים, ראשי הישיבות ותלמידיהם חזונים ושוחרים מורים ותלמידים גם כעת מוכה היה מקור חייהם יבש ורק על מזבח כהן"ב פרנסתם, ומה יעשו המה בעת רעה אשר גם לכהן"ב אין לחם לשכוע? ולכן נועצו הרבנים וראשי המזרחי והחליטו ליסד קופת תמיכה מיוחדת בשם „עזרת תורה“ סכומים גדולים לא נאספו, אמנם לקופה זו ובכל זאת נעזרו ונתמכו רבנים רבים, גם ישיבות ומשמשי בקודש אחרים, בארץ ישראל ובחו"ל בסכומים חשובים אשר הפל להם מעט את ענים ודחקם, ומי יתן ויבינו בני עמנו פה את ערך המוסד הזה ולתת ביד יותר הרבה או אז היתה היכולת בידו לעזור רבים בתמיכה ממשית.

קרוב עתה, יום ו' לאדר הוא היום שקבעו רבני מדינתנו ליום קבוץ גרבות לטובת המוסד הזה, והיום הזה, שבו נולד ומת ציר ד' ששם תורתו תורת ד' לפני בני ישראל, משה רבנו ע"ה - מסוגל מאד לעזור את הלבבות ולתמיכת נושאי התורה ולומדיה, יבואו נא כל אחינו בארץ זו, אחרי הניח ד' להם מחמת המלחמה, לעזרת הת"ח בארצות שמצבם לא הוטב עדנה, יתנו איש איש כפי יכולתו לבנות ולהחזיק יבנה והכמיה, ובשבר זאת נוכח לראות ברחם ד' על כל עמו וישיבם לציון ברנה.

כתקת המצפה לישועה

אלי' אינזעלבוכ, רב דבהמ"ד הגדול דברוקלין, נ. י.

המוסד עזרת תורה, הוא המוסד של קיום עמנו ותורתנו, המוסד שהיי אומתנו תלוי בו, כי אין חיים בלי תורה ואין תורה בלי לומדי תורה. אין די וחלילה לעמנו להשתמש בהפתגם האמריקאני "עושים חיים". במובנה החומרי; כי אנו "עושים חיים" רק אז כשהיי עולם נטע בתוכנו זו תורה שבע"פ, וכמאמרם "תלמוד שגלה מגלין רבו עמו ש"נ וחי' וכן הדין בהרב שגלה שמגלין ישיבתו עמו (מכות ט') כי אין חיים לתלמידים בלי רבם ורב בלי תלמידים, רבותנו גלו ממקומם, וכזה נתמעטה גם מקור חיינו פה, כי הלא רבני הקהלות, ראשי הישיבות מורי בתי ספר, ובכלל אלה שהביאו ושנטעו רוח חיים של תורה פה בארצות הברית, נתחנכו, ונתגדלו, אצל רבותנו באירופא ובארץ ישראל, שסבלו וסובלים גם כעת רעב ורבר ושבי, ועלינו החובה לבא לעזרתם, אשר היא עזרתנו, ואם שגדולה החובה לעזור בכל יכלתנו לכל אחנו האומללים, מה מאד גדולה החובה מכנים לאבותיהם ויותר מזה לרבנותיהם, כי הוא דין מפורש "היה אביו ורבו בבית השבי פודה את רבו ואח"כ אביו", וכולנו, כל אחנו היראים בארצות הברית המה תלמידיהם, וחוב קדוש מוטל עלנו לחזק מקור חיינו.

מפר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

ועזרתנו לא תהיה מצומצמת רק בלחם לאכל ובגד ללבוש, כי גם לקומם הישיבות שנחרבו, כי אי אפשר להם, ולנו, לחיות בלי ישיבות, ולעזור להרבנים ולקהלות, לקומם בכמה עירות בתי כנסיות ובתי מדרשות שנהרסו, להשתתף ולטול חלק בעבודה בראש בכנין רוחניי שבארץ ישראל, ובפרט מה שנוגע לעזרת הישיבות ות"ח כי אין ארץ ישראל בלי תורת ישראל.

ובזה נזכה בע"ה לכנין ארצנו
ברגשי כבוד ובברכת ציון וירושלים
אהרן דוד בוראק
רב בבית"כ אהל משה חברה תהלים ברוקלין

שמות העיריות עפ"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

אמלאנטיק, סימי

הרב ר' ישראל שיינקמאן ————— \$114.50
רעוו. ר' מאיר גארפינקל ————— \$91.80
ס"ה ————— \$206.30

אנוסטא, גא.

דויי. סאוילאסקי — א. טענענבוים ————— \$22.90
אמסטערדאם, ג. י.
דויי. וואגענהיים ————— \$1.00

אינדאנאפאליס, אינד

הרב ר' שלמה יצחק לעווין ————— \$155.50
השו"ב ר' יעקב הארטמאן ————— \$31.00
מר. ה. ליפשיץ סעק. ————— \$95.00
ס"ה ————— \$281.50

אלבאני, ג. י.

הרב ר' אברהם יעקב הורוויץ ————— \$103.00
הרב ר' דוד ראקמאן ————— \$30.95
ס"ה ————— \$133.95

אמלאנמא, גא.

הרב ר' טובי' גפן ————— \$114.24
הרב ר' חיים מארים יוד — כעת בלארענס ————— \$31.50
השוב ר' אברהם יצחק יפה ————— \$6.00
ר' דוד הרס ————— 15.00
ס"ה ————— \$166.74

שמות העיירות ע"י א' ב' ככום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

מ. ס. גאלרשטיין	אסבורי פארק, נדנ.	\$10.00
השוב ר' יעקב זאב ראבינאוויץ	אלמונא, פא.	\$265.55
רעו. ש. שטראוס		\$27.00
ס"ה		\$202.55
השו"כ בלעיד	אלפאנט, פא.	\$7.98
הרב ר' יוסף דוד בערנער	אמאוו, קאנאדא.	\$109.00
א. דרייווען		\$18.00
ר' ארי' ליב קאהן		\$36.00
ס"ה		\$163.00
הרב ר' צבי הירש גראדינסקי	אמאהא, נעב.	\$100.72
אגודת 'חשוב"ים ע"י ר' ישראל איסר פליישמאן		\$26.25
רעו. חיים שמעון שאמועלסאן		\$2.00
ש. מאריסאן דזעקסאן		\$25.00
ס"ה		\$163.97
השו"ב ר' זאב הענדלער	אסקאלוסא.	\$10.50
אוקלאנד, קאל.		\$10.00
ת. גאלרוואטער	אקלאהאמא.	\$5.00
רעו. אייקין		\$31.50
השו"ב ר' י"ז עסקין		\$36.50
אפעלטאון, ווים.		\$9.50
א. ל. דויקאכאָן		\$9.15
ר' מאיר שאפירא		

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

\$12.00	ר' דוד שלימאוויץ	-----
\$30.65	ס"ה	-----
	איזמא. מאנט.	
\$76.85	הרב ר' משה מאיר מאטלין	-----
\$20.00	הרב השד"ר ב. שאפירא	-----
\$96.85	ס"ה	-----
	אשטאבול. אהיא.	
\$12.00	הרב השו"ב מהר"ן ראבינאוויץ	-----
	אבערדין. ס. ד.	
\$54.92	הרב ר' יעקב העם	-----
	בוירלינגטאן ווערמאנט	
\$58.35	ע"י הרב ר' צבי חיים פאפקין זמר. זאקס	-----
	באסטאן מאס.	
\$45.00	ע"י הרב ר' אברהם אהרן יודעלאוויץ	-----
\$10.00	ע"י הרב א. מ. שעדשעווסקי	-----
\$12.00	ע"י הרב ר' דוד מאיר ראבינאוויץ	-----
\$259.49	ע"י הרב ר' חיים אלי' קאפלאן	-----
\$28.00	ע"י הרב בה"ריץ מר. נתן פרייס ווונתו.	-----
\$172.50	ע"י ר' דוד יצחק קאפלאן	-----
\$270.00	ע"י מר. ת. וואלפער ור' יעקב עטרוס	-----
\$104.00	ע"י ר' צבי גלאזער	-----
\$23.00	ביהב"נ נוסח האר"י	-----
\$75.00	ביהב"נ בית יעקב ע"י מר. מאריסאן מוכיר	-----
\$10.00	ע"י ר' זלמן יעקב מיטשעל	-----
\$22.00	ע"י ר' ברוך וואלבראסט	-----
\$25.00	ע"י ר' דוד שמערן	-----
\$10.00	ע"י ר' אברהם פרייס	-----
\$8.50	ע"י מר. ס. שאפירא	-----
\$1074.49	ס"ה	-----

שמות העיירות עפ"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

בעיצון ניו דוש.

\$140.40	ע"י הרב ר' יצחק סינעל
\$25.00	ע"י הרב ר' אברהם מאן
\$17.00	ע"י הרב רב"ז מארגאלין
\$236.40	ס"ה

בעליריא אהיא

\$78.25	ר' ראובן בארטין
\$42.75	ר' ישראל קאפנער
\$16.00	מר. דזש. קאפנער
\$18.00	דעוו. יצחק יעקב פערלמאן
\$15.50	מר. ל. לישקינסקי
\$2.50	מר. ס. ווייזער
\$173.00	ס"ה

בינגאסטאן נ. י.

\$18.00	מר. א. ראנגן
---------	--------------

ברעדפארט. פא.

\$29.25	ר. בנימין עפשטיין
\$1.00	דעוו. א. סלוצקי
\$30.25	ס"ה

ברענטפארט, קאנאדא.

\$16.31	ע"י השו"ב ר' יעקב אליה אנדערסאן
---------	---------------------------------

באלטימאר. מד.

\$439.86	הרב מהרא"ן שווארץ
\$580.63	הרב דר. ר' שבתי שאפער
\$96.00	הרב ר' שמרי' הורוויץ
\$35.00	הרב ר' יצחק בן ציון אייזיקסאן
\$15.60	הרב ר' ראובן ריבקיין
\$52.00	הרב האלפערן ומר. סיימאן מאלקין
\$12.00	הרב ראמאנאווי וחרב מהרא"ן שווארץ
\$3.00	השו"ב ר' מנחם מענדיל פערלאוויץ

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

חברה תהלים חברה גמרא ליידעס רעליעף

\$15.00	ע"י מר. ראזען — — — — —
\$13.00	בויב"נ אהבת שלום ע"י ר' פנחס שטיינבערג — — — — —
\$20.00	מר. גלאסמאן — — — — —
\$25.00	בויב"נ אהבת שלום ע"י מר. ווילענמשיק — — — — —
\$4.50	ר' קאסמין — — — — —
	מהמוסד עזרת תורה בבויב"נ בני ישראל
\$791.25	רוסישע שוהל ע"י ר' צבי ראזען — — — — —
\$6.00	השו"ב ר' א"ש לערנער — — — — —
\$2108.89	ס"ה — — — — —

ברלין קאנאדא.

\$15.00	השו"ב ר' יעקב אלי' אנדערסאן — — — — —
---------	---------------------------------------

בעטעלהיים פא.

\$183.65	רעוו. ר' אברהם זעליג נאנדעל — — — — —
\$103.00	ר' מענדעל אלסבאט — — — — —
\$11.00	ר' אייבי גומסקין — — — — —
\$24.75	חברה קדישא ע"י מר. ניסענחויז ומר. מילער — — — — —
\$25.00	מר. א. רעז — — — — —
\$3.00	מר. לואיס בערנשטיין — — — — —
\$2.00	ר' יצחק ריים — — — — —
\$352.40	ס"ה — — — — —

בערוויק פא.

\$23.00	חברה אוהב שלום ע"י ר' יוסף מאס — — — — —
\$2.00	א. ה. באיאדסקי — — — — —
\$25.00	ס"ה — — — — —

בעי סימי מיש.

\$11.00	רעוו. ק. סאבעל — — — — —
---------	--------------------------

בעררי ווערמאנט

\$65.75	ר. יצחק סירקין — — — — —
---------	--------------------------

שמות הקיירות ע"י א' ב' ככוס הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

בינגאר מעין

\$219.28	הרב ר' משה שאַבעם
\$13.05	רעוו. ר"א קאפראוו
\$5.00	ר' משה פישל הילסאן
\$237.33	ס"ה

באפלא נ. י.

\$23.75	חברה ש"ס ע"י הרב נחמן צבי עבין
\$26.75	רעוו. ה. זינגער
\$80.38	ביהכ"נ אנשי ליבאוויץ ע"י מר. גילדין
\$19.25	ר' שלום הכהן
\$4.50	מר. ר. רייך
\$5.00	ר' יעקב מנחם שופר
\$159.63	ס"ה

בענטאן הארבער מיט.

\$74.00	השר"ב ר' שמעון דוד היימאן
	בריסטאל מעננ
\$10.00	רעוו. ל. יודעלסאן
	בריסטאל ווירדזינא
\$25.00	ר' יוסף שטראוס

ברלין נ. ר.

\$24.00	הרב צבי גרין
	ברידופארט קאנג
\$7.50	ר' אהרן מיליקאווסקי
\$5.50	ר' יוסף הארן
\$13.00	ס"ה

באביליאן נ. י.

\$6.00	מר. ה. ברייטהארד
	ביום. מאנט
\$10.00	וויליאם מאייערס

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

גריןפארם ג. י.	
הרב פ. מגירואהן	\$18.00
גריןבעי וויס.	
ביהכ"נ אנשי כנסת ישראל ע"י ר' זלמן הכהן	\$22.50
גרענד פארקס. ג. ד.	
רעוו. בנימין פייפרמייסטער	\$51.00
מר. י. דיימאנד	\$7.60
ס"ה	\$58.60
גרענד רעפידס מיש.	
ביהכ"נ בית ישראל ע"י הרב שמואל בערענשטיין	\$22.85
גארדנער מאס.	
רעוו. מ. קאהן	\$3.00
גאלוועסטאן טעק.	
ע"י רעוו. ראזנבלאט ור' חיים נאווילאוו פרעו.	\$19.00
בלעס בעי. קאנאדא.	
רעוו. א. וויינער	\$17.00
דולדוסה מינג.	
מ. סייפער	\$1.00
דענבור, קאנג.	
השו"ב ר' אברהם קראקאו	\$26.49
דערבי קאנג.	
מר. א. אפיצנער	\$39.30
דארטשעסטער מאס.	
ר' חיים גודריץ	\$2.00
דובאיש פא.	
רעוו. מ. קאץ	\$4.00
רעוו. ש. שובין	\$7.50
ר' יעקב ברין	\$6.00
ס"ה	\$17.50

שמות העיירות ע"י א' ב' ככום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

דוביקא אייאווז

השו"ב ר' מרדכי דוד בכרך — — — — — \$8.75

דייטאן אהיא

השוב ר' פישל באראך ור' אליעזר לואיס — — — — — \$10.00

דזעק כאנוויל פלארידא

ביהכ"נ בני ישראל ע"י ר' יוסף וויטען — — — — — \$5.00

דווירסי סימי גזו.

הרב מהר"י ראזענבערג — כעת בניו יאָרק — — — — — \$458.92

הרב ר' יהודה אידל אידעלסאן — — — — — \$162.00

הרב מהר"ה לעווענבערג — כעת בניו הייוועז — — — — — \$165.00

הרב ר' ישכר עפשטיין ז"ל — — — — — \$52.50

הרב ס. ד. פאזנער — — — — — \$13.50

הרב ר' אריה ליב מאזע — — — — — \$287.00

ע"י התעוררות הרב מהר"י ראזענבערג

ר' יצחק גראס ע"י הרב פאזנער — — — — — \$25.00

דר. ל. מענדעלסאן — — — — — \$5.00

ר' משה אשעראוויץ — — — — — \$18.00

ס"ה — \$1186.92

דעמראים מיט.

הרב מהר"ל לעווין — — — — — \$241.35

הרב ר' יחזקאל איישישקין — — — — — \$288.98

הרב ר' יוסף הלוי ווייזענמאן — — — — — \$171.00

ר. יעקב מאהר — — — — — \$134.00

החזן ר' ארי' ליב דוסמאן — — — — — \$25.00

ר' ישראל פאלק — — — — — \$40.75

כהספד ע"י הרב מהר"ל לעווין.

והרב מהר"י איישישקין — — — — — \$72.64

ס"ה — \$973.72

דענווער. קאלארעדא.

הרב ר' אפרים זלמן האלפערן — — — — — \$1086.32

שמות העיירות ע"י א' ב' כסום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

ביהמ"ד ע"י הרב ס. ק. קאווער ————— \$81.00
הרב א. כרוידא ————— \$15.10
בירכ"נ שארית ישראל ע"י מר. סאבעל ————— \$25.25
ס"ה ————— \$1207.67

דעם מאינס אייווא

ע"י הרב ר' נפילתי הערץ זייצוס ————— \$833.57
מלחמה כאנדר ע"י ה"ר זילבערמאן ————— \$75.00
ס"ה ————— \$908.57

הארטפארם קאנז

הרב ר' צמח האפענבערג כהשתתפות מר. טולוך
מר. סמיטה, מר. קאטץ ————— \$148.00
הרב ר' יצחק שמחה הורוויטץ ————— \$5.00
ר' זרח זעלווין ————— \$69.26
ס"ה ————— \$222.26

האכאקען נדו.

הרב ר' חיים הירשענזאן ————— \$29.75
ביהכ"נ בית יעקב ע"י הפרעו' ר' חיים מרדכי בלאך ————— \$66.50
ר' שמואל גאלרבערג ————— \$8.15
חברה בית יעקב ע"י מר. גאלרבערג ————— \$8.20
ס"ה ————— \$112.60

הייפאיינס נ. ק.

ר' שלמה ראכנינאוויץ ————— \$21.76

האליאק כאס.

הרב ר' משה טרלאנד ————— \$67.30
ביהכ"נ רודפי שלום ע"י ר' ישראל אברהם זאלצמאן
זר' יצחק משה, ע"י הרב מוה"ש ראפאפארט
מספריננפיעלד ————— \$56.00
מר. א. באראווסקי ————— \$5.00
מרס. נייטענזאן ————— \$2.00
ס"ה ————— \$130.30

שמות העיירות ע"י א' ב' כיום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוכד המוכד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

האוסטאן טעק.

רעו. מ. עפשטיין ————— \$24.75
רעו. יעקב נעלער ————— \$24.00
ר' משה דייטש ————— \$39.25
ס"ה — \$88.00

היווערהיל מאס.

ר' אברהם טשערנאווסקי - כעת בפליינפילד \$65.00
ר' אברהם קארעליץ בהשתתפות הרב ועוד בע"ב \$634.85
השו"ב ר' אנשיל ליב ענדריץ ————— \$25.80
ר' דוד סערוועטניק ————— \$20.00
ס"ה — \$745.65

היוועלמאן פא.

ביהב"נ אגודת ישראל ע"י הרעו. מר. נאלד — \$31.50
ר' ישראל מאיר זילבערמאן ————— \$26.00
ס"ה — \$57.50

היבינג מינג.

רעו. ה. גוסס ————— \$1.00

היוולא פא.

מר. רוזעף סקיער ————— \$2.00

העריסבורג פא.

הרב ר' אליעזר סילווער ————— \$655.55

העריסאן נדו.

הרב ר. שמואל פאנארעלסקי ————— \$11.50

העטיסבורג מאס.

רעו. פנחס ווסמאן ————— \$13.00

האדסאן. נ. י.

השו"ב ר' יוסף משה פריינדבערג ————— \$27.02

הייגעריסאן מר.

השו"ב טשעסני ע"י הרב מהר"א סילווער מהעריסבורג — \$40.00

שמות העיירות עפ"י א' ב' ככום הנדכות. שמות המשתדלים
למים הוכד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

האליסטאן מאם.	
\$8.50	ר' אהרן דאָבר
האנמער נ. י.	
\$139.00	ר' אלכסנדר זיסקינד מייזעלס
העמילטאן קאנאדא.	
\$1.00	ר' אייזיק קאלאמיער
ווילקעס בעררי פא.	
\$46.95	הרב ר' דוד גינזבורג
\$1.00	רעו. ישראל יעקב שטיין
\$47.95	ס"ה
וואהארטאן מעק.	
\$125.00	השו"ב ר' יעקב יהודה קאהלין
וויינלאנד נדז.	
\$10.00	מר. דזיי בעקערמאן
\$4.00	מר. שטיינשניידער
\$14.00	ס"ה
וויליאמספארם פא.	
\$32.50	רעו. צבי הירש מאלקין
דזינסטאן מילעס נ. ק.	
\$53.00	פלאטקין בראדערס
וועסטערלי ר. א.	
\$2.00	לואיס סאלאמאן
וואסטערבורי קאנג.	
\$29.24	ביהכ"נ שארית ישראל ע"י ר. אפרים אלכסנדר
וואייר מאם.	
\$28.50	השו"ב ר' אליעזר קימבאל
וואסטער מאם.	
הרב ר' חיים מילווער, מר. לעווין, מר. פיין,	
\$50.00	מר. גוריא, מר. שולמאן
\$75.40	הרב ר' זלמן טובי' גאלובאווסקי

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

הרב ר' אהרן ליפמן ————— \$58.00
הרב ר' זרח הורוויץ ————— \$21.00
ס"ה ————— \$204.40

וואשינגטאן ד. ס.

הרב ר' גרליהו סילווערסטין ————— \$158.50
הרב ר' משה אהרן הורוויץ ————— \$127.79
ר' פריץ שיינערמאן ————— \$30.40
השוב ר' משה ראובן יעלסאן ————— \$5.00
ס"ה ————— \$321.69

וואנקאווער, קאנאדא.

ביהכ"נ שערי צדק ע"י הרב ר' יוסף קראל ————— \$50.00
מר. מ. פרימאן ————— \$13.65
מר. מאקס מ. גראסמאן ————— \$25.00
ס"ה ————— \$88.65

וואהלינג וו. ווא.

רעון. ר' ישעיהו משה ניימענוואהן ————— \$57.00
ווישימא קענסעס. —————
מר. פינסקער ————— \$3.00

וויניפּעג קאנאדא.

הרב ר' יעקב יוסף גארארסקי ————— \$198.79
הרב ר' ישראל יצחק כהנאוויץ ————— \$25.00
ס"ה ————— \$223.79

וועסטפּעלד מאס.

ר' דובער לעווין ————— \$89.00
מר. דוש. ליבערמאן ע"י הרב רש"י האנאוויץ ————— \$6.00
ס"ה ————— \$95

ווערען אהיא

מר. ש. גרינשטיין ————— \$15.00
וואנסאקעס, ד. א. —————
השוב ר' מאיר לעווענסאן ————— \$60.95

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

ר' ישראל בלאנקשטיין	— — — — — \$12.00
ס"ה	\$72.95
ווילמינגטון, דעלאווער.	
הרב מהר"י זוורין - רעוו. ה. חיים רעוץ ר' בצלאל סלוצקי	\$100.00
משאמאנוגא מעננ.	
הרב ר' צבי הירש ציימאן	\$144.00
רעוו. צבי הירש קאנטאר	\$5.00
ר' משה דוד דיימאנד	\$21.00
ס"ה	\$170.00
משארלעסמאן. ס. ק.	
הרב ר' יהודה ליב לאועב	\$90.00
השו"ב ר' יעקב יוסף סיימאנאו	\$334.75
ביהב"נ בית ישראל ע"י ר' עזרא פריסמאווסקי	
ור' אלחנן רעוויק	\$102.75
ר' חיים מרדכי פראמבערג	\$10.00
ס"ה	\$537.50
משעסער פא.	
רעוו. גרלי' לייבאוויץ	\$47.12
משעלמי מאס.	
הרב ר' יהודה יהושע פאלס איוראעליט	\$231.00
הרב ר' מאיר הכהן ראבינאוויץ	\$13.60
ס"ה	\$254.60
משארלאס נ. ק.	
ר' אברהם יואל גליס	\$10.00
מאראנטא, קאנאדא.	
הרב ר' יעקב גארדאן	\$5.00
מאלידא אהיא.	
הרב ר' משה זילבערמאן	\$166.25
מארטסמיסה ארקענוועס	
מר. ל. פיינבערג	\$4.00

שמות העיירות עפ"י א' ב' כסום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר חרע"ס.

מרענטאן. נדו.

הרב ר' אליעזר פרייל - כעת בנווארק ————— \$158.85

מענערסוויל, נ. י.

השו"ב ר' יואל הורוויץ ————— \$56.00

מר. א. פערלמוסער ————— \$26.00

ס"ה ————— \$82.00

מולבא אקלא.

רעוו. מ. הימלשטיין ————— \$100.00

מר. נ"ס גיווינסטאן ————— \$64.00

ס"ה ————— \$164.00

מראי, נ. י.

הרב ר' חיים מרדכי לאסקער ————— \$112.88

יופוקא, נ. י.

הרב ר' שלמה לעווין - כעת בראטשעסער ————— \$18.25

השו"ב ר' דוד רודאווסקי ————— \$26.45

ר' יצחק זאקס ————— \$16.00

ס"ה ————— \$60.70

יאנקערס, נ. י.

הרב ר' ירמיהו ניילענדער ————— \$18.00

ר' משה וועקשטיין ————— \$10.00

אגודת צעירים ————— \$5.00

דר. ש. מילער ————— \$1.00

ס"ה ————— \$34.00

יאנגסטאן אחיא

הרב דייווידאן ע"י הרב ר"ד גינזבורג ————— \$68.00

הרב ר' יצחק פארטאן ————— \$35.00

ס"ה ————— \$103.00

יארמוסח ניק.

רעוו. ר' אברהם יוסף וויינגער ————— \$9.90

שמות העיירות ע"א' ב' כבוס הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

יוניאן היל, נדו.	
ביהכ"נ טעפיל עמנועל ע"י השו"ב ר' היל מאושוואויז	\$20.00
לאנקעסער, פא.	
רעוו. ר' חיים יעקב מוסניצקי	\$16.50
לאם אנגעלעס קאל.	
הרב ר' יהודה ליב דיינודאן	\$41.00
הרב ר' יעקב בויטאן	\$19.00
הרב דר. יצחק ווערנע	\$200.00
ר' צבי האפמאן	\$45.25
הרב ר' צבי גענס	\$12.00
ס"ה	\$317.25
לואיסוויל, קענטאקי.	
ע"י הרב ר' אשר ליפמאן זרחי.	
בהשתתפות ש. בראנדיעס	\$959.86
ר' רפאל פערסקי	\$33.75
ס"ה	\$993.61
ליהיימאן, פא.	
רעוו. ר' ברוך זעליג עפראן	\$13.25
לייקוואוד נ. דזש.	
ר"ש מענקין	\$125.00
ר' בצלאל נאלדשטיין	\$5.00
ס"ה	\$130.00
לייק פלאמיד, נ. י.	
השו"ב ר' מרדכי עפשטיין ור' יצחק פאלסקי	\$15.25
לארענס מאס.	
הרב ר' חיים מאריס יוד	\$65.00
ר' שלמה מנחם גאלובציג	\$5.00
ס"ה	\$70.00
לאעל, מאס.	
הרב ר' אלי' וואלפסאן	\$23.97

שמות העיירות ע"א' ב' ככום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

רעו ס. וויינגער	לחק הייוועק. פא.	\$65.50
הרב ר' נתן מאזאוויצקי	לידער סאקס. קאנאדא.	\$43.00
השו"ב רעו. דזיי. גוסמאן	לעסה ברידזש. אלמא.	\$29.50
הרב ר' צבי הירש קאהן	מאנטראעל. קאנאדא.	\$914.28
ר' מנשה לאוועט		\$122.00
ס"ה		\$1036.28
ר' צבי סיימאן	מאנטשעסטר. נ. ה.	\$10.00
השו"ב ר' אברהם שמואל קראוער	מאנטפליער. ווערמאנט.	\$39.30
מר. א. עסיק		\$8.70
ס"ה		\$48.00
הרב ר' נחום ראבינאוויץ	מאריעטא. אהיא.	\$86.74
מר. א. מ. גאלדיש		\$39.00
ר' יהודה ליב גינזבורג		\$12.25
ס"ה		\$137.99
ר' אליעזר זאב וואלף קארבין	מארינעטא. וויס.	\$8.14
ר' יוסף חיים קראנטמאן	מארשאלטאן. איאווא.	\$43.69
מר. ד. סאפירשטיין	מאנטגאמער. אלאבאמא.	\$6.00
הרב ר' יהודה ליב זעלצער	מינעאפאליס. מיננ.	\$153 80

שמות העיירות עפ"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למים הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

\$256.38	הרב ר' מרדכי שלמה זילבער	— — — — —
\$410.18	ס"ה	— — — — —
	מעמפים, מעננ.	— — — — —
\$8.95	חברה משנה ע"י מר. יהודה פרידמאן	— — — — —
	מערידאן, קאננ.	— — — — —
\$42.50	השו"ב ר' אברהם ויסקינד	— — — — —
\$13.75	רעוו. שובין	— — — — —
\$56.25	ס"ה	— — — — —
	מערידאן, וויס.	— — — — —
\$7.00	רעוו. ה. זוסמאן	— — — — —
	מעקראנאלד, פא.	— — — — —
\$19.75	רעוו. ר. ישראל לעווין	— — — — —
	מארמיסוויל, ווא.	— — — — —
\$2.00	ר' שלמה קאלרנער	— — — — —
	מאנמיסעלא, נ. י.	— — — — —
\$15.00	מר. ווייס	— — — — —
\$2.00	מר. קאמץ	— — — — —
\$17.00	ס"ה	— — — — —
	נארפאלק, ווא.	— — — — —
\$97.00	הרב ר' יעקב דוד נאדראן	— — — — —
	נארוויטש, קאננ.	— — — — —
\$102.58	הרב ר' ברוך דייווידזאָהן	— — — — —
\$44.61	הרב ר' יוסף ראזענבערג	— — — — —
\$3.10	ר' יהושע אליעזר שאפירא	— — — — —
\$150.29	ס"ה	— — — — —
	נאריסמאן, פא.	— — — — —
\$20.00	השו"ב ה"ר בערנשטיין	— — — — —
	נארד אדאמס, מאס.	— — — — —
\$11.50	רעוו. א. קאסעל	— — — — —

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

נארמא. נ. דוש.

מר. ס. אלפערט — — — — — \$1.00

נייטראנא. פא.

מר. מ. קוברין — — — — — \$63.25

ניו בראנזוויק. נ. דוש.

הרב ר' יצחק הלוי מארקוס — — — — — \$214.60

נוארק. נ. דוש.

הרב דובער האלפערן — — — — — \$15.25

הרב ר' יעקב בן ציון מענדעלזאן — — — — — \$23.68

הרב ר' חיים שרנא בראדסקי — — — — — \$222.05

הרב ר' אהרן קאהן — — — — — \$79.84

הרב המטיף ר' מרדכי ראדין — — — — — \$133.37

הרב שעהר — — — — — \$14.50

רעוו. יחיאל שלמאן — — — — — \$16.44

ס"ה — — — — — \$505.13

ניובורג. נ. י.

ע"י האחים השו"בים ר' שלמה ור' דוד ווערניק — — — — — \$79.75

ניובעד פארט. מאם.

הרב ר' חיים צבי פאפקין — — — — — \$31.00

הרב מהר"י סימקין — — — — — \$4.00

מר. קאלינסקי — — — — — \$1.75

ס"ה — — — — — \$36.75

ניו בריטיין. קאנג.

רעוו. ה. ראבינאוויץ — — — — — \$2.00

ניו בריטיין. נ. י.

ר' משה ליב לעווענזאן — — — — — \$5.00

ניו ארלינגט. לא.

הרב ר' משה חיים גאלרבערג — — — — — \$29.50

הרב ב. מאייעראוויץ — — — — — \$30.00

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

רבי דר. מענדל וילכער ————— \$5.00
הסופר אפרים דינאד ————— \$5.00
ס"ה ————— \$69.50

ניו הייווען. קאנג.

הרב ר' יעקב הלוי. אבן פראמער ז"ל ————— \$14.00
הרב ר' יהודה העשל לעווענבערג ————— \$40.50
השו"ב ר' אהרן קראן ————— \$6.00
מר. י. סווערסקי ————— \$34.50
ס"ת ————— \$95.00

ניו יארק — ברוקלין — בראנזוויל.

מוסדים שונים בארצנו ע"י הלשכות הראשיות ————— \$67,000.00
מהמזרחי לבד מה שנרשם אצל הרבה עיירות ————— \$2094.00
ע"י הסענטראל קאמיטע לבד מה שנחשב ע"י העיירות ————— \$88,925.84
ע"י הרב מהר"א אלפעלשטיין ז"ל ————— \$15.25
הרב ר' אהרן גארדאן ————— \$39.00
הרב ר' אברהם עכער הירשאוויץ ————— \$8.75
הרב ר' אליעזר פרייל ————— \$3.40
הרב ר' אליהו אינזעלבוך ————— \$123.47
הרב ר' אפרים שניאור ————— \$52.00
הרב ר' אשר זאב ווערנער ————— \$24.50
הרב ר' אהרן דוב בוראק ————— \$120.00
הרב ר' אהרן שלמה באקשטיין ————— \$40.00
הרב ר' אברהם גוסבלאט ————— \$30.00
הרב ר' א. ר'ליב ראזע ————— \$3.25
הרב ר' בנימין ברוך גוסה ————— \$13.00
הרב ר' בנימין אהראנאוויץ ————— \$41.00
הרב בצלאל ראזען ————— \$52.68
הרב דר. ב. דראכמאן ————— \$15.00
הרב הילל הכהן המכונה דר. קליין ————— \$93.00
הרב זאב וואלף גאלד והרב פינקעלשטיין ————— \$50.00

שמות העיירות עפ"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למים הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

\$24.25	הרב ר' חיים קאלדעצקי
\$27.00	הרב ר' יעקב איסקאלסקי
\$34.00	הרב ר' יוסף אליהו פריער
\$5.00	הרב ר' יהודה זאקס ז"ל
\$25.00	הרב ר' ישראל קאפלן ז"ל
\$62.00	הרב ר' יהודה דוד בערנשטיין
\$3.00	הרב ר' יצחק ווייס
\$32.25	הרב ר' ישראל אייזיקסאן
\$5.00	הרב ר' יעקב רערעלהיים
\$10.00	הרב ר' יצחק זאב ווענדראווסקי ז"ל
\$11.50	הרב ר' יצחק ליב עפשטיין
\$21.50	הרב ר' יהודה זינרל קאבלעניץ
\$3.00	הרב ר' יוסף דוב לעווין
\$123.00	הרב ר' ישעיהו צבי אבנר
\$22.75	הרב ר' יצחק סאדין
\$14.40	הרב ר' ישעיהו יוסף מארנאלין
\$3.00	הרב ר' יעקב גראיער
\$2.60	הרב ר' ליפא וקליסכלום
\$830.00	הרב רמ"ו מרגליות ובוה מהרבה קהלות
\$27.00	הרב ר' מנחם הכהן ריוקאווי
\$190.60	הרב ר' משה שטערמאן
\$77.32	הרב ר' משה כנימין טאמאשאוו
\$8.75	ההרב ר' מנחם מענדל גוויק
\$294.25	הרב ר' משה חיים ראבינאנציץ
\$67.79	הרב ר' משה יעקב פארט
\$27.00	הרב ר' מאיר יהושע פייקעס
\$20.00	הרב דר. מ. הייעמזאן
\$66.15	הרב ר' מאיר פרוימאן
\$119.15	הרב ר' משה רפואל יוסף פאזין
\$14.00	הרב ר' משה קלינגמוס סקידנער

שמות העיירות עפ"י א' ב' מכום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

\$15.00	הרב ד' מרדכי אהרן קאפלאן
\$28.50	הרב ר' עזריאל נחמי' פלאקס
\$9.25	הרב ר' פנחס אליעזר פרידמאן
\$268.25	הרב ר' רפאל ווינער
\$56.25	הרב ר' ראובן דיקשטיין
\$7.00	הרב ר' ראובן לייבאוויץ
\$40.00	הרב השו"ב רפאל אוויץ
\$49.85	הרב ר' שלום אלחנן הלוי יפה
\$75.00	הרב רש"א יפה והרב מהר"י רעדעלטיים
\$65.96	הרב ר' שלמה זלמן האנאוויץ
8.00	הרב ר' שלמה זאסקי קאנאדיק
\$7.00	הרב ר' שמואל צבי נליק לכר \$90 שבא ע"י המזרחי
\$12.50	הרב ר' שמעון טובי' קאפלאן
\$92.25	הרב ר' שמריהו ליב הורוויץ
\$62.35	הרב רה. שלום ראבינאוויץ
\$4.80	הרב שרגא קאסוט
\$3.00	הרב שמחה פאלטאראוויץ
\$2.50	רעו. אהרן דאבראווינסקי
\$14.20	רעו. אביגדור קאהן
\$30.70	רעו. אורי' פעלשין
\$3.00	רעו. אהרן דוד קרונמאן
\$48.75	רעו. הילל דוייקאבאָן
\$10.00	שו"ב ר' זכריהו מיזנייטעד
\$10.00	השו"ב ר' חיים יהודה קליין
\$5.00	רעו. חיים מינקאווא
\$3.65	רעו. חיים נתן נאלדבערג
\$61.85	רעו. חיים וויינבערג
\$4.00	רעו. יעקב פערעלמאן
\$28.70	הרב ר' יוסף זעבצער
\$24.75	רעו. ישראל קליין

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ם.

\$26.50	רעו. חיים לעוויו
\$12.50	רעו. יהודה דוב סיגעל
\$22.00	רעו. יעקב יואל גרינשפאן
\$15.25	חזן יוסף ראזענבלאט
\$3.00	רעו. ישעיהו דוויקאבזאן
\$14.70	רעו. ליכערמאן גאלדין
\$13.00	רעו. מ. ב. באראש
\$2.00	רעו. משה צבי ווילנער
\$31.35	רעו. מיכל מיכעלזאָהן
\$9.00	רעו. מרדכי מאנדעלשטאט
\$30.00	רעו. משה טענענבוים
\$13.00	רעו. מיכל מרדכי הילמאן
\$3.00	רעו. מרדכי ישראל וואלפבערג
\$5.00	רעו. מאנדעלבוים ע"י השו"ב ר' לוי פיסעצנער
\$15.00	רעו. אליעזר לאער
\$5.25	רעו. ניסן טענענבוים
\$3.00	רעו. נפתלי יצחק קארניק
\$7.00	רעו. מ. גראפמאן
\$3.00	רעו. א. איזראעל
\$2.50	רעו. א. גאלדין
\$4.50	רעו. פ. וויינלעס
\$8.10	רעו. פערדמאן
\$23.75	רעו. פ. יחס
\$5.00	המסיר הלאומי רעו. צ"ה מאַסליאנסקי
\$12.60	רעו. ר' צבי קאהן שו"ב
\$6.00	השו"ב ה"ר ר' צבי גרין
\$3.00	רעו. קאפל פארוויץ
\$21.25	רעו. רפאל מינסק
\$5.00	רעו. ראבינאוויץ
\$31.75	רעו. ש. זארעצקי

שמות העיירות עפ"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיוז המוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

\$12.00	רעוו. שמועלעוויץ
\$10.00	לעוובן ציון לעוויז
\$3.00	רעוו. נאטשלאק
\$5.00	רעב. דר. גרינבערג
\$65.25	ביהכ"נ אנשי סלוצק ע"י הרב יעקב איסקאלסקי
\$30.00	ביהכ"נ תפארת ישראל
\$40.00	ביהכ"נ שארית ישראל ע"י מר. ענדראן
\$38.00	ביהכ"נ אנשי שצוצין ונראייעווע
\$24.50	ישיבת רבינו יצחק אלחנן
\$3.50	ישיבת רבינו יעקב יוסף
\$13.00	ביהמ"ד הג' עזרת ישראל ע"י מר. ב. ברוידא
\$44.84	ביהכ"נ שערי שמים
תלמוד תורה וביהכ"נ תפארת ירושלים ע"י הרב ר"א אנאראן	
ר' לוי וואלק, ר' אהרן איירעלסאן, ר' איסר רעונוי,	
\$367.32	ור' יהודה לאקס
\$29.80	טרימאנט ת"ת ע"י השו"ב ר' פישל
\$13.90	חברה תורת חסד ע"י ר' צבי הורוויץ
חברה קדישא מאהר סט. ע"י הרב רב"ז מרגליות	
\$179.75	הרב רענענסבערג, רעוו. בערמאן
\$25.00	ביהכ"נ שומרי הרת ע"י ר' אהרן גינזבורג
\$28.00	ביהמ"ד הג' בראנוויל ע"י הרב ר"ב פליישער ור' מאיר בלאך
\$16.00	חברה אוהל צדק ע"י מר. פרידמאן
\$8.00	חברה אבות ישראל ע"י מר. צוקערמאן
\$3.00	רחבת שבת אחים
אגודת אחים אנשי ניו לאטס ע"י הרב ר' אייזיקסאן	
\$48.50	ורעוו. ווילנער
\$50.00	תלמוד תורה אנשי אמת
\$28.29	תלמוד תורה החרש ע"י מר. מאגען
\$11.85	חברה בני אברהם ע"י מר. טעק
\$13.25	חברה נוסח האר"י ע"י מר. בודינסקי

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

\$22.00	— — — — —	ביהכ"נ אדרת אליהו ע"י הרב ש"ט קאפלמן
\$35.00	— — — — —	חברה ש"ס ע"י יצחק אייזיק אייזין הלוי ומר. חיימאווין
\$3.25	— — — — —	ביה"ס עברי שערי ציון
\$22.00	— — — — —	מחזיקי תלמוד תורה ע"י מר. הערים
\$99.00	— — — — —	שוחמי ווילסאן ענר קא.
\$156.00	— — — — —	שוחמי יונייטעד ענר קא.
\$27.00	— — — — —	שוחמי סוויפט
\$13.00	— — — — —	חברה ערת בני ישראל ע"י מר. מארמער
\$12.00	— — — — —	ביהכ"נ אנשי ווארשא ע"י הרב שניאר
\$3.50	— — — — —	חברה בני שלמה אנשי זעמעל
\$7.50	— — — — —	ביהכ"נ מלאי שלום ע"י מר. האפבערג
\$20.00	— — — — —	ביהכ"נ נוסח האר"י ברענקס
\$12.50	— — — — —	חברה אהל משה חברה תהלים ע"י הרב קאולאווסקי
\$22.00	— — — — —	ביהכ"נ צ"צ נוסח האר"י
\$22.00	— — — — —	חברה זכרון רבינו יעקב יוסף
\$21.00	— — — — —	חברה אנשי בויברויסק ע"י מר. ליפשיץ
\$102.25	— — — — —	חברה ש"ס בביהכ"נ כתר תורה ע"י מר. בלומבערג
\$3.40	— — — — —	ביהמ"ד הגדול רספחדים
\$100.00	— — — — —	ר' יעקב שיף
\$11.00	— — — — —	ר' שלמה ולמן טענענבוים
\$10.00	— — — — —	מר. ל. געלבערג
\$9.00	— — — — —	ר' משה וואלפסאן
\$15.00	— — — — —	י. בלאוסאן
\$5.00	— — — — —	ר' אליעזר ליפניק
\$3.00	— — — — —	ר"ה דובער קעניקסבערג
\$50.00	— — — — —	כרמל וויין קא.
\$20'00	— — — — —	ר' אברהם מאייערס
\$20.00	— — — — —	ר' ישראל פעלדמאן
\$10.00	— — — — —	מר. ק. פאסטאן
\$20.00	— — — — —	ר' יעקב צינאווי

שמות העיירות ע"י א' ב' ככוס הנדבות. שמות המשתדלים
לטיס הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

\$13.00	מר. ה. ראבינואן
\$40.50	מר. דושיקאב דאליאס
\$11.25	מר. יעלין
\$10'75	מר. אפעלבוים מחסירי קאכרין
\$22.60	ר' חיים ברוך מאשכאן
\$75.00	סמאווסקי בראדערס
\$10.00	ר' צבי שרגא נאריצקי
\$5.00	ר' מרדכי האפערמאן
\$4.25	ר' אהרן מיינסטער
\$23.00	מר. ליכמן מוכמאן
\$172.00	ר' אהרן איידעלסאן
\$39.40	ר' צבי ארי' צאינס
\$8.00	רעו. וו. בערנשטיין
\$17'00	ר' ישראל מיכל גאלדינג
\$2.00	ר' חיים הויזדארף
\$9.30	ר' ישראל פעלדמאן
\$28.00	ר' יוסף משה הורוויץ
\$4.00	ר' צבי הורוויץ
\$12.00	ר' משה'ל לעפקאוויץ
\$10.00	ר' ברוך ווערניס
\$9.00	ר' אלכסנדר זיסקינד טשיאקאוויץ
\$29.00	ר' אהרן גינזבורג
\$20.43	ר' משה דוד מאכליס
\$6.25	ר' יעקב מאנדעל
\$20.00	ר' עזריאל הערמאן
\$12.00	מ. טנין
\$10.00	ר' איסר רעזניס
\$10'00	ר' משה קרעכער
\$5.00	ר' ליב דייטש
\$6.00	ר' שלמה יחזקאל גאלדבערג

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

\$30.00	ר' בנימין דאנציגער
\$11.50	ר' אייזיק לעווין
\$10.00	ר' ישראל גאורין
\$11.50	ר' דוד פלדמאן
\$50.13	ר' אברהם פלמאן
\$5.00	לואיס בארנעניכס
\$2.00	ר' ש"י אייבראמזאן
\$6.00	ר' שלמה חיימאוויץ
\$3.00	מר. אהרנזאן
\$10.00	א. דויי. לוריא
\$10.00	מר. סינעל
\$25.00	ר' אלחנן ליוואי ע"י רמ"ח ראבינאוויץ
\$3.00	ר' בנימין שטיין
\$20.00	ר' יהודה חיים ליפמאן ע"י השו"ב ר' צבי נרין
\$10.00	מר. ל. קאהן
\$5.00	ר' משה סטאוויסקער ע"י מר. לעווענזאן
\$16.05	דער טאג
\$5.00	סעלצער בראדערס
\$5.00	ר' בנימין טורק
\$3.50	ר' משולם זאב קאהן
\$5.00	י"צ זילבערשטאם
\$12.00	מר. גאלדמאן ע"י מר. שילינג
\$20.00	ראשה חשא פראדא סאמינסקי
\$10.00	מרס. פ. מרגליות
\$5.00	מרס. פעני מאזעס
\$546.28	נדבות קטנות וגדולות מיחודים
\$165.625.15	ס"ה ממוסדות מהמורחי ממשתלרים ומיחידים
	ניו קעמטעל פא
\$140.00	רעוו. ר' זיסל יונה שעהנזאן

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

ניו פעלד

רעוו. בוקין ————— \$9.00

ניו לאנדאן קאנ.

הרב זאב וואלף ראנען ————— \$119.90

ניו בעריפארט מאס.

ר' אשר וויין מר. א"ז קראנאווסקי ————— \$5.53

ניו פארט קענטאק.

מר. ראזעו. מר. דובאווסקי ומר. לעווענטהאל ————— \$19.00

ניו ראשעל נ. י.

ר' בנימין קאהן ————— \$212.15

ר' יוסף ליב ראזענארטען ————— \$3.73

ר' יצחק מעלצער ור' בנימין קאהן ————— \$50.00

ניו פארט ניוס ווא.

ר' דובער גראף ————— \$18.00

רעוו. אב. מירמעלשטיין גבר מה ששלח ע"י הסענטראל ————— \$2.00

מר. אבעל ————— \$5.00

רעוו. יצחק פיינבערג מאנשי חיל ————— \$4.00

ס"ה ————— \$29.00

סאוואנא גא.

ר' זלמן מנחם בלומענטהאל ————— \$100.00

סאלאם לייק סיטי יומאה

הרב ר' שמואל באסקין ————— \$11.50

סאן פראנציסקא קאל.

הרב ר' מאיר צבי הירש ————— \$471.25

ר' גדליה סאסניס ע"י הרב ר' יהודה דוד בערענשטיין, ————— \$194.00

הרב הירש והרב מהר"י רעדעלעיים ————— \$74.55

הרב ר' יהודה דוד בערענשטיין מניו יארק ————— \$119.50

ביהב"נ בני דוד ומקוה ישראל ע"י מר. לואיס גאלדבערג ————— \$70.00

שמות העיירות ע"י א' ב' כסום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

ביהכ"נ שערי רפואה ע"י מר. לאנדא ————— \$6.50
מר. ה. ל. משענסאן ————— \$40.00
ה' גרשון סינערמאן ע"י הרב גלאזער ————— \$5.00
לאיינער ווייס ————— \$5.00
ס"ה ————— \$985.80

סיו סימי אייאווא.

הרב ר' יהודה הלוי קאפשמיין ————— \$240.10
סיום בענד.
ע"י הרב ש. הלוי פינקעלשמיין מבראנוויל ————— \$40.00

סמובענוויל, אהיא

רעז. משה שמעון פורת ————— \$370.75
ר' אברהם צבי הכהן ————— \$51.00
ס"ה ————— \$421.75

סמעטפארד, קאנג.

הרב ר' נחום כהנא שאפירא ————— \$40.00
השו"ב שרנא פייוול לעווין, ————— \$450
ס"ה ————— \$44.50

סמ. קעמערניגס קאנאדא.

השו"ב ר. דוד האלפערן ————— \$43.50

סמ פאול, מיננ.

הרב ר' יוסף דוד הורוויץ ————— \$350.20
הרב סיימאן ————— \$51.00
השו"ב ר' חיים אשר ווייס והשו"ב ר' חיים מעקלער
ומר. ראזענבערג ————— \$30.00
ר' נחום ראזענבערג ————— \$138.96
ר' שבח אלחנן בערענשמיין ————— \$13.24
ס"ה ————— \$583.40

שמות העיירות ע"י א' ב' כסום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

סמ. לואיס, מא.

\$306.45	הרב ר' דובער אבראמאווין
\$51.00	הרב ר' מרדכי הלוי לייזמאן
\$187.06	השוב ר' יעקב יהודה ליב מענדעלסאן
\$264.30	ע"י הסענטראל רעליעף קאמיטע מהרב אבראמאווין
\$45.00	ר' קלמן קלמאנאווין ע"י הרב מהר"ד אבראמאווין
\$35.00	א. אלפערען ע"י הרב אבראמאווין
\$24.50	ר' יצחק ראשקעס' ע"י הרב אבראמאווין
\$50.00	ר' גדליה גרינספאן
\$963.31	ס"ה

סיראקיוז, נ. י.

\$51.68	הרב ר' מתתיו צאיימאן ז"ל
\$11.00	מרי. מאריס סקלאר
\$62.68	ס"ה

סינסינעטי, אהיא.

\$628.42	הרב ר' אברהם יעקב גרשון לעססער
\$6.00	הרב ווערנער
\$59.40	ר' צבי הירש מאנישעוויץ
\$1.00	ר' יצחק שמארק
\$694.82	ס"ה

סיאטעל, ווא.

\$48.00	הרב ר' חיים צבי גענס
\$372.60	ע"י ר' איסר מלך אראנין
\$420.60	ס"ה

סענפערוויל, נ. י.

\$159.54	רעו. ר' משה חיים ענגעל
----------	------------------------

שמות העיירות עפ"י א' ב' כחם הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

סענעטרוויל אייאוא.

רעו. אליעזר חיים באכראו — — — — — \$70.00

סקרענטאן. פא.

הרב ר' אלחנן צבי גוטערמאן — — — — — \$113.50

סקענעקטאדי. ג. י.

רעו. ישראל שרגא וואלסאוויץ — — — — — \$33.70

ספרינגפעלד. מאס.

הרב ר' שמואל ראפאפארט — — — — — \$344.09

הרב ר' שלמה פעשין — — — — — \$91.00

ס"ה — \$435.09

סיילעם. מאס.

הרב ר' יוסף מאיר דזייטאכאָהן — — — — — \$118.00

סם. דזאזעק. מא.

הרב ר' אורי יחיאל ברוידא — — — — — \$85.13

מר. דזיי. אנראנאווסקי — — — — — \$20.00

ס"ה — \$105.13

סידני. קאנאדא.

הרב השו"ב ר' צבי הירש דארעקטאר — — — — — \$150.00

סאפארעץ. ג. י.

היברו בענעוואלענס סאסייטי ע"י מר. פיינבערג — — — — — \$5.00

ספרינג וואלי. ג. י.

כיה"נ בני ישראל ע"י ר' אליעזר מענדעלזאָן — — — — — \$10.50

סידערי. רעפידס. מיס.

רעו. ישראל נתן עפראן — — — — — \$15.75

ספאקין. וואש.

ר' משה מינץ — — — — — \$3.00

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

ספירלינג, נ. י.

מ"ה. א. בערמאן ————— \$5.00

סאפיראר, וויס.

ר' עזריאל אווערבאך ————— \$19.34

עליוזאבעטה, נדו.

הרב ר' יוסף קאנוויץ ————— \$498.25

עלמירא, נ. י.

הרב ר' אברהם שלמה בארוויץ ————— \$494.89

עלענמאן, פא.

הרב ר' שלמה זלמן קרעווסקי ————— \$97.05

הרב נוסמאן גראסמאן ————— \$32.35

ס"ה ————— \$129.40

עליריא, אחיא.

רעו. זלמן דוד יודאוויץ ————— \$27.00

רעו. יצחק אייזיק הילמאן ————— \$6.45

ס"ה ————— \$33.45

עלוואוד סימי, פא.

מ"ה. פערלמאן ומ"ה. באלאסין ע"י רעו. שערנאן ————— \$16.00

עלענמאן, קא.

ר' שמואל ראזענבערג ור' צבי אייזענבערג ————— \$13.55

עווענסוויל, אינד.

ר' יעקב זאב בעקער ————— \$1.00

עלפאזא, טעקמס.

הרב י"ז עסקין ————— \$76.00

ר' זיידע פרידמאן ————— \$2.70

ס"ה ————— \$78.70

שמות העיריות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למים הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

עלנין, איל.

ה. גאלדמאן ————— \$10.00

עלענוויל, נ. י.

רעו. ל. קאמץ ————— \$4.30

עקראן, אחיא.

הרב ר' יהודה בראונער ————— \$36.50

פילאדעלפיא, פא.

הרב ר' דוב ארי' הכהן לעווענטהאל ————— \$75.00

מהסענטראל רעליגע קאמיטע ע"י הרב לעווענטהאל

והרב גראסמאן ————— \$200.00

ה"ר ר' זאב וואלף ביאליסמאצקי ע"י הרב

רד"א לעווענטהאל ————— \$81.00

הרב ר' אברהם יצחק אוושאוויץ נ"ל ————— \$426.00

הרב ל. דויי. ענגלאנדער ————— \$55.15

הרב מהר"ם ריבקינד ————— \$31.00

הרב ר' בן ציון קויפמאן ————— \$23.00

ר' שלום שבת ראז ————— \$60.25

ר' יצחק מזל ————— \$20.00

ר' ליב האצקעל ————— \$30.00

מר. ס. לעווין ————— \$7.00

הרב יהודה ליב פיינבערג ————— \$2.50

ר' זאב קלעבאנסקי ע"י הסענטראל קאמיטע ————— \$18.40

ביהכ"נ אור החיים ע"י ר' משה אריה ————— \$81.00

ר' שמחה ראבינאוויץ ————— \$3.00

ביהכ"נ בני ישראל ע"י הרב ר' נחום ברענער ————— \$110.65

ס"ה ————— \$1223.95

שמות העיריות ע"י א' ב' כ' מכוס הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

פארמקענט, מעין.

השו"ב ר' מאיר זאב בלומבערג ————— \$12.00

פיטסבאָרג, פא.

רעו. ר' גרשון וויינבערג לכר מה ששלח

ע"י הסענטראל קאמיטעע — \$70.00

פאמאקעט, ר. א.

ביהב"נ אהבת שלום ע"י הרב בכרך ————— \$29.30

ר' דוד ליפמאן לעווינזאן ————— \$7.00

ס"ה — \$36.30

פאסיק, נדו.

הרב ר' משה צמח ליפמאן ————— \$133.50

פארמזשעסמער, נ. י.

הרב ר' מרדכי ליב שווארץ ————— \$14.75

השו"ב ר' משה אליעזר שטיין ————— \$43.20

ס"ה — \$57.95

פארמלאנד, מעין

הרב ר' דוד אתרוג ————— \$27.00

ר' יעקב יודעלסאן ————— \$436.00

ר' אברהם יעקב בערנשטיין ————— \$57.85

מ. רובינסקי ————— \$14.25

ס"ה — \$532.10

פארמלאנד, ארענאן.

הרב דר. נחמיה מאועסאן ————— \$2.00

פאקיפסי, נ. י.

הרב מהר"ן פלאקס — בעת בניו יארק ————— \$18.00

ר' בנימין וויינער ————— \$37.65

ע"י הסענטראל קאמיטעע ————— \$10.47

ס"ה — \$66.12

פארקסוויל, נ. י.

ר' שמחה ב"ץ ————— \$1.80

שמות העיריות ע"י א' ב' מכוס הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

פאסטוויל. פא.	
רעוו. נחום דניאל נומארק	\$10.00
פארמווארטה. מעק.	
מר. קויפמאן ע"י הרב רי"ז עסקין	\$50.00
פארטסמוטה. ווא.	
הרב ר' משה שאפירא	\$20.00
פארטהענרי. ג. י.	
ר' יוסף קאסעל	\$5.00
פעטערמאן. נדז.	
הרב ר' ישראל הלוי ראזענבערג - כעת בניו יארק	\$703.07
הרב ר' חיים קאלארעצקי - כעת בניו יארק	\$32.00
הרב ר' בנימין פליישער	\$57.00
ס"ה	\$792.07
פעירמאנט. וו. ווא.	
סיומאן ד. נומאן	\$123.50
פענקא קאלא. פל.	
מר. אליקס גישקאו	\$2.50
פעירמאנט. וו. ווא.	
מ. קארב	\$10.00
פראוידענס. ר. א.	
ביהכ"נ אהבת שלום ע"י הרב ר' חיים דוד בכרך	\$18.00
הרב ר' ישראל זיסל רובינשטיין	\$20.00
ר' נפתלי ראזענבלאט	\$12.00
ר"ש ברוידא	\$9.00
ס"ה	\$59.00
פיטסבורג. פא.	
הרב ר' משה שמעון זיוויץ	\$940.00
הרב רא"מ אשינסקי לבד' מה ששלח ע"י המזרחי	\$149.85
הרב ר' אליה קאצין	\$39.00

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

רעו. ר' אהרן לעווין בעזרת הרב אשינסקי	— — — — — \$45.00
ביהכ"נ שערי תורה ה. לייסהאן סעק.	
בעזרת הרב רמ"ש זיוויץ	\$156.10
ל. בירערמאן	\$40.10
ר' ישראל משה לעווין	\$34.00
הרב ר"ש נעכעס	\$12.00
רעו. חיים יעקב מוסניצקי	\$12.00
רעו. יוסף ליב קאפלמן	\$3.00
ר. יוסף לעווין	\$5.75
ס"ה	\$1436.80
פימספיעלד. מאס.	
ביהכ"נ כנסת ישהאל ע"י רעו.	
ר' משה חיים רובינשטיין	\$101.80
מ. סינעל	\$5.00
ס"ה	\$106.80
פליינפעלד. נדו.	
ביהכ"נ בני ישראל ע"י הרב מהר"א טשערנאווסקי	
ור' שמואל אהרן הכהן זיידל	\$42.03
פאל ריווער. מאס.	
הרב ר' אברהם הלוי ליפשיץ	\$340.60
ר' דוד ראכליון	\$19.20
ס"ה	\$359.80
פאלסבורג. נ. י.	
השו"ב ר' משה סלאווים	\$3.00
פיליפסבורג. פא.	
השו"ב ר' שמואל מיכל שקייטס	\$8.00
רעו. א. קריקשמין	\$8.55
ס"ה	\$16.55
פלארענסוויל. קאנאדא.	
ר' זאב בארענהאלץ	\$4.00

שמות העיירות עפ"י א' ב' מכוס הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

פרילאנד, פא.

השו"ב ר' משה פיסעצנער ————— \$7.50

פריהאלד, נדו.

השו"ב ר' רפאל רימער ————— \$49.95

השו"ב ר' עזריאל זעליג אסאווסקי ————— \$24.75

ס"ה ————— \$74.70

קאלאמביא, ס. ק.

ר' דוד זרח קאראש ————— \$30.57

קענמאן, אהיא.

הרב ר' אפרים פעלקאוויץ ————— \$326.00

הרב ר' אברהם שאפירא ————— \$37.55

ד. יהושע שלמה לאנדא ————— \$4.00

ס"ה ————— \$367.55

קאראנא, ל. א.

הרב ר"י קאוועצקי ————— \$70.00

קאלומבוס, גא.

רעו. יוסף משה ווערבין ————— \$20.00

פריערמאן ————— \$6.50

ס"ה ————— \$26.50

קאלומבוס, אהיא.

הרב מ"ן טאקסין ————— \$96.00

הרב ר' שלמה מיכאל נעכעס ————— \$151.52

רעו. ר' משה קלערמאן ————— \$7.00

ס"ה ————— \$254.52

קאמפאק סאסק, קאנאדא.

הרב מאזאוויצקי ————— \$12.00

קינגסמאן, נ. י.

השו"ב ר' משה מילער ————— \$95.50

רעו. ש. ז. שאולוצקי ————— \$40.00

ס"ה ————— \$135.50

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"מ.

קאלטשעסמער, קאנ.

\$92.73	הרב ר' דוד אתרוג - כעת בפארטלאנד
\$15.00	השו"ב ר' אהרן קאנטראוויץ
\$25.00	מר. מינץ
\$5.00	חברה אחת אחים ע"י ר' אהרן פאוען
\$137.73	ס"ה

קליוולאנד, אהיא

\$198.50	הרב ר' בנימין ניטעלסאָהן
\$34.00	הרב ר' עוזר פאליי
\$54.85	הרב ר' ליב גאלדבערג
\$16.50	הרב ר' חיים אברהם לייבאוויץ
	הרב רח"א לייבאוויץ וחדב רי"ו קאבלענץ
\$25.00	מאטלאנטיס סיטי
\$54.70	דר. ר' שמעון פנחס בורשטיין
\$8.00	ר' בנימין פערסקי
\$22.00	ר' יוסף קאטן
\$6.00	חברה שומרי שבת ע"א ר' יוסף פרידמאן
\$419.55	ס"ה

קאנאקסוויל, מענ.

\$75.00	מר. ל. שווארץ
	קענזעס סיטי, מא.
\$212.10	השו"ב ר' יצחק ווהייט מהשוב"ים ועוד
	קיימברידג, מאס.
\$125.05	הרב ר' אהרן הלוי הורוויץ
	קאנעלסוויל, פא.
\$14.00	רעוו. שמואל שטראוס
	קאנסיל בלאפס אייאווא.
\$161.75	ר' יצחק ליב בראנדיעס
	קיין, פא.
\$5.00	מר. ס. גרוסקין

שמות העיירות ע"י א' ב' כנס הנדבות. שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

קייססאן וו. ווא	
ר' יעקב קאפל היימאן	\$10.00
קענאשע וויס.	
מר. מ. הארטמאן	\$11.00
קאמבערלאנד, מר.	
רעו. י. סינעל	\$2.00
קאו. נ. י.	
מר. סעס קאנטראוויץ	\$10.00
קינגסמאן, קאנאדא.	
מר. ל. מיטעל ומר. נארפינקעל	\$2.50
קאלאכאזי, מיני.	
מר. ד. גראפט	\$5.00
קעמדען, גרז.	
הרב נפתלי צבי יהודה ריף לבר מה ששלח ע"י המזרחי	\$400.00
ראסין וויס.	
ר' משה יעקב לייבזאָהן	\$31.50
ראק איילאנד, אילל.	
ר' משה גרינבלאט	\$81.50
ראקסבורי, מאס.	
ביהב"נ אנשי ספר ע"י הרב ר' דוד מאיר ראבינאוויץ	23.60
רעדינג, פא.	
רעו. ר' קאפלנד	\$6.35
מר. העררי זייבעל	\$125.00
ס"ה	\$131.35
ראמזשעמער, נ. י.	
השו"ב ה' אברהם שמואל פליישער	\$1.00
רעד קליף, קאנאדא.	
מר. דוויי. ראוען	\$2.50
ריסשטאָנט, ווא.	
הרב ר"י ישעיה הכהן מארקוס	\$27.50

שמות העיירות ע"י א' ב' סכום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ס.

רענדאלף, ווערמאנא.

א. פאמאק — — — — — \$14.25

שינאנא, אילל.

הרבנים ע"י הרב ר"ש זילבער — — — — — \$1743.98

הרב ר' אפרים עפשטיין מאגדל בני ישראל — — — — — \$47.00

הרב ר' יעקב לעווענזאהן - בעת בניו יארק — — — — — \$98.20

הרב ר' ניסן זאב בורזינסקי — — — — — \$27.00

הרב ר"ש זילבער — — — — — \$50.00

מקהלות ביקור חולים ע"י הרב דר. ב. רעוועל

והדר. וואלפערט — — — — — \$200.00

השו"ב ר' שלום מאזע — — — — — \$40.00

האחים גוטמאן ע"י מהר"א עפשטיין — — — — — \$23.00

ר' בן ציון לאזאראוויץ — — — — — \$105.00

ר' גרשון קאמינסקי — — — — — \$30.00

דר. וואלפערט — — — — — \$5.00

א. לעווינגער — — — — — \$1.00

ס"ה — — — — — \$2370.18

שעבאנקי, וויס.

השו"ב ר' דוד סמאראנינסקי — — — — — \$20.00

שאייען, אקלא.

5. פאלק — — — — — \$3.00

שמות העירות ע"י א' ב' סכום הנדבות, שמות המשתדלים
למיום הוסד המוסד עזרת תורה עד אדר תרע"ט.

הוספה מה שנשמט מלעיל

ווילקעסבערי, פא.

ע"י הרב ר' דוד גינזבורג ————— \$24.50

ע"י הנכבד ר"י פערל ————— \$15.00

ס"ה — \$29.50

באלמיטאר, מד.

ע"י הרב ר' שמרי' הלוי הורוויץ ————— \$10.00

ניו לאנדאן, קאנג.

ע"י הרב ר' זאב וואלף ראגאן ————— \$110.00

ניו בעדפארד, מאס.

ע"י הרב ר' עזי חיים פאפקין ————— \$14.45

בעליריא, אהיא.

ע"י ר' ראובן מארטין מחברה קדישא ————— \$12.75

וועסטערלי, ר. א.

ע"י מר. לואיס סאלאמאן ————— \$4.25

ניו יארק.

האשה חשא פריידא סאמינסקי ————— \$55.00

גם יש בהרבה עיירות נדבות פרטיות מאנשים נדיבים

אשר באו על ידי אחרים, וגם ישר להמוכד ולא נתפרש שמותם

כי אם אלה המשתדלים והמעשים והנדבות פרטיות נכללו

בחשבון הכללי של ניו יארק.

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

הוצאות המוסד עזרת תורה למיום הוסד עד ר"ח אדר תרע"ט.
 להיטב מצב דת קדשנו במקומות החדשים, אשר באו שם
 הגולים מאחינו בנ"י, ליסד בתי ת"ת ובתי כנסיות ומדרשות ועוד
 דברים שבקדושה, נשלח לרבני הקאמיטע ראיופא ע"י הרזאנט
 דיסטריבושאן קאמיטע — — — — — \$67000.00
 לרבנים ושאר משרתי בקדש כמו שוב"ים, דרשנים, חזנים
 ומורים, ברוסיא, פוילען אונגארן, גאליציען, שווערען, ונארווא,
 נשלח לרבני הקאמיטע על ידי הסענטראל רעליעף קאמיטע \$88300
 לרבנים שוב"ים ושאר משמשי בקדש אשר פנו בעצמם להמוסד
 עזרת תורה עבור תמיכה נשלח להם ע"י האמערקאן עקספרעס
 קאמפאני, זעל ידי הבאנק של מארקעל בראדערס — \$13781.49
 לישיבות סלאבאדקא, מיר, חפץ חיים, לאמוע, סעלז, וואלאזין,
 סלאנים, פרעסבורג, נאָוֶאָרֶידאָ, גראָנא, ועוד ועוד מרוסיא
 ואונגארן, על ידי הסמיט דעפארטמענט
 ושפאניש אמבאסאדאר — \$5960.50
 לישיבות ומסדרות בארץ ישראל שנתחלק בפה לכל מוסד ומוסד
 על ידי קאמיטע מיוחדת ע"י הסענטראל רעליעף קאמיטע \$3519.00
 לרבנים ותלמידי חכמים יחידים בירושלים, צפת, טבריא, חברון,
 יפה, והמושבות על ידי הסענטראל רעליעף קאמיטע \$11,854.10
 לאלכסנדריא לרבנים הגולים שם מפני פחד המלחמה ליד קאמיטע
 שם מרבנים ובע"ב נכבדים — — — — — \$400.00
 הוצאות עתונים להדפיס בכל פעם ופעם קולות קריאה מודעות
 וברכה בחשבון — — — — — \$890.50
 הוצאות סטיישאנערי, דפוס, ותוי בי דוהר, מכתבים וטעלעגראמס
 ועוד — — — — — \$1077.37
 הוצאות מזכיר ואנשים עובדים ליכתוב ולעבוד להוציא ופעולות
 מעשי המוסד עזרת תורה — — — — — \$1031.00
 סך הכל מההכנסה הוא — — — — — \$204,341.94
 סך הכל מההוצאה הוא — — — — — \$193,814.06
 סך מה שנשאר אצל הגזבר והמונה בבית של
 הקארן עקסטשענונו באנק — \$10,527.98

אלה הם התרצאות של הרואי חשבונו אשר בקרו את הפנסאות של המוסד עזרת תורה ההכנסות כפי פנקסי שטר הקבלה וההוצאות כפי הקבלות-דעסיסם שיש עליהן ואשר התמו כחתימת ידיהם עליהם.

ב"ה

ביום ב' כ"א טבת ה' תרע"ז ישבנו וראינו החשבון צדק מהמוסד עזרת תורה, וראינו הקבלות משילוח הכספים ההכנסה וההוצאה, ומצאנו הכל כי מתנהג בצדק ונכון, ועתה נשאר כסף מוזמן בהמוסד עזרת תורה המאוחד סך שני אלפים ושש מאות ושמונים וחמשה דלארד שבעים ושתיים סנטיים (\$2685.72)

וע"ז באעה"ח יום ב' כ"א טבת התרע"ט פה ניו יארק
נאום הילל הכהן המכונה דר. קליין
ונאום ישראל הלוי ראזענבערג
ונאום יצחק באאמ"ור היים הלוי סגל

אנחנו הח"מ שנבחדנו מאת הועד של עזרת תורה, לרואי חשבון ההכנסה וההוצאה של המוסד הנ"ל, נותנים בזה את תעודתנו, שבקרנו את כל החשבונוט מן ההכנסות וההוצאות והדעסיסם שעליהם, מן כ"ב טבת שנת תרע"ז עד י"ב טבת תרע"ח ומצאנו הכנסות בס"ה משני הפנסאות:

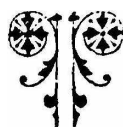
הכנסה על סך ט"ו אלף ות"ד שקלים עם 38 ס. — \$15,404.38
וההוצאה על סך י"ב אלף תתס"ו שקלים וי"ב ס. — \$12,866.75
וס"ה אלפים חמש מאות שלשים ושבעה שקלים עם ס"ג ס. — \$2537.63
שנשארו ביד הגובר של עזרת תורה פאנר, הרה"נא מהרר"ה הכהן דר. קליין שליט"א ביום י"ב טבת שנת תרע"ח וע"ז חתמנו שאו"א נאום ישראל אייזיקסאָהן הרב מקאיידינאָוו רב באיסט ניו יארק.
ונאום אלי' אינזעלבוך, הרב דביהמ"ד הגדול כרוזקלין, נ. י.

כ"ה

בקרנו את התשובון של עזרת תורה פאנדר ההוצאה וההכנסה מן
יום י"ב טבת שנת תרע"ח עד יום ב' תמוז תרע"ח ומצאנו הכנסה
על סך' תשעת אלפים שלש מאות ושבעים שקלים עם ס"ג סענטים
ומצורף לזה הסך שנשאר בקאססע מזמן הקודם כמבואר מן יום י"ב
טבת סכום אלפים חמש מאות שבעה ושלשים שקל עם ס"ג סענטים.
עולה כס"ה הכנסה על סך עשתי עשר אלף תשע מאות ושמונה
שקלים עם שלשים סענטים \$11,908.30

את התשובון ההוצאה מצאנו ע"ס נ' אלפים ושבע מאות שקל
עם ע"ו סענטים, ואחרי נכיון ההוצאה מן ההכנסה נשאר ביד הגובר
של עזרת תורה הרב הרר. קליין סכום של שמנת אלפים ומאתים
ושבעה שקלים עם נ"ד סענטים \$8207.54 ולא"א התמנו ע"ג היום
יום ר' ב' תמוז שנת תרע"ח ניו יארק.

נאום ישראל אייזיקסאן רב בניו לאמס. איסט ניו יארק. נ. י.
ונאום אלי' אינזעלבוך, הרב דביהם"ד הגדול בברוקלין נ. י.
ונאום ברוך זינדל בלא"א מהרש"א ז"ל מארגלין רב בבעיאן, נדו.

דברים אחרים

למותר הוא לי להעיר ולעזר את הרבנים הגדולים יושבי על מדין, ואת הבע"ב העושים והמעשים המשתדלים והמעוררים בכל עת, לכל דבר טוב ומועיל, והם הראשונים לכל ענין המביא ברכה לבית ישראל בכלל או בפרט, וכן בדבר המוסד עזרת תורה, השתללו בכל אומץ רוחם במקומותם לעריהם להרבות בנרבות, כפי יכולתם ויכולת המנדרים.

ואף כי למותר להרבות בדברים, אבל השתיקה לגמרי היא ג"כ לא טוב, כי השתיקה תוכל להיות כהודאה, לכל אלה אשר עמדו מנגד בכל עת אשר עבד המוסד עזרת תורה עבודתו הפוריה, ולא מצאו לחוב להם, או לנכון לעזור אף במעט, בכסף בעבודה ובמעשה, להענין הגדול והקדוש במעשה עבודת המוסד עזרת תורה.

ובאמת היו רבנים מרכותינו ותכירנו שעמדו מנגד למעשה עבודתנו, ותירוצים רבים היה לפניהם, אינם מספיקים, אבל מפסיקים הדרך הטובה, אלה מפני שלא נמנו לחברי הועד של העזרת תורה, ואלה מפני שסמכו על אחרים לעשות מלאכתם, וגם היו כאלה שמפני התרשלותם נאסם אונם מלשמוע מקול צעקת אחיהם חבריהם מעמק הבכה ובה מעבר לים הצרות מקומות המלחמה.

ובמה נפתור את שערי התירוצים האלו, אם לא באמירה רכה ונעימה לאלה המרגן ורבנן, ולשאר משרתי ומשמשי בקורש כנותהון למען יוכחו, כי לא זה הדרך אשר ילכו בה, ראשי ומנהיגי קהילות ישראל, וכמשפט אשר יורו לאחרים לעשות, כמשפט הוה, יעשה גם להם, ויפה מפרש המדרש שמואל ז"ל, "הכמים הזהרו בדבריהם" היינו בדבריהם אשר מדברים אתם לאחרים לעשות, צריכים אתם בעצמכם להזהר, ואנחנו מלמדים לאחרים, כי לא יקפצו את ידם מפני הקנאה, ולא יאמצו את לבבם מפני רדיפת הכבוד, צדק צדק תרדוף למדה לנו תורתנו אך למען תחיה לירשת את הארץ, לא למען הכבוד וכדומה, ודואגים אנחנו על אלו האנשים המתעצבים על מניעת כבודם הם, ומפרשים אנחנו לפניהם את הפסוק "ברכת ד' היא תעשיר ולא תוסיף עצב עמה" כי אם הברכה באה מאת ד' אז היא ברכה מרובה והיא תעשיר, וגם לא תוסיף עצב עמה, כי אין מי

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

שיתקנא בכבוד ד', וכבוד ד' במקומו מונה. בעולם ומלואו. אך ברכת אנשים איננה מעשרת. כי בזיונם מדובה ונתינתם מעטה. ועוד יש עצב הרבה עמה. כי הנותן מתקנא בחבירו הנותן. והמעשה במעשה חבירו. והלימוד הזה צריכים המורים ג"כ לקיים בעצמם. ולא ימנעו ע"א מלעשות ולפעול לטובת המוסד עזרת תורה. מפני שיחסר מקומם בין חברי הועד. וכי אָמרו כל שנתמנו חביריו לדבר מצוה והוא לא נתמנה עמהם. הלא בכיוון דקדקו חז"ל. כל שנמנו חביריו לדבר מצוה. שנמנו מעצמם. ואדרבא כל אחד ואחד מהרבנים יוכל למנות א"ע להיות חבר לדבר הגדול והקדוש הזה. ואם היה ממנה א"ע. ומבקש לחשוב אותו בין חברי הועד. כי אָז היינו עושים זאת בכל לב.

ולעומת אלה שסומכים על אחרים לעשות מלאכתם הם. אשאל אותם הלא בשעה שאמר הקב"ה למשה (פרשה משפטים) „הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכינתי“ והוא המלאך יעשה שליחותי בכל הדברים הנצרכים. עד בואכם אל המנוחה ואל הנחלה. השיב משה להקב"ה רבש"ע. וכי כו היו התנאים? אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה. הלא בהיותנו כלה וארוסה בצאתנו ממצרים. אמרת ד' לשונות של גאולה „והוצאתי. והצלתי. וגאלתי. ולקחתי. אתה בעצמך תהיה אתנו ולא ע"י שליח ועתה בהיותנו נשואה. לאחר מתן תורה. תאמר הנה אנכי שולח מלאך לפניך וכי התנאים היו כך? אם אין פניך הולכים בעצמך אל תעלנו מזה. והקב"ה הורה לדברי משה ואמר פני ילכו והניחותי לך. ומסיים המדרש ע"ז ורוח הקדש צווחת שומר מצוה לא ידע דבר רע היינו מאחר שחפצכם היא שאני בעצמי אנהיג אתכם ולא ע"י שליח. לכן הוא חפצי ג"כ שכל המצות יעשו על ידכם בעצמכם ולא ע"י שליח. ולכן. אמרו ז"ל מצוה בו יותר מבשלומו. וכל דבר שעשה אברהם אבינו בעצמו. עשה הקב"ה ג"כ בעצמו. וכל דבר שעשה ע"י שליח פרע הקב"ה לבניו ג"כ על ידי שליח

„שמרו משפט ועשו צדקה“ יאמר הנביא לישראל. היינו אם תשמרו מה שכתוב בפרשה משפטים אודות מענת משה להקב"ה

אָז ועשו צדקה, אתם בעצמכם ולא ע"י שליח *.

ומכילא יתעוררו ג"כ: אלה המתרשלים בדבר מצוה, ואינם נותנים און קשבת לדברי התחנונים והבקשות הבאים אלינו מרבותנו הנעים והגולים כמקום למקום מעבר לים, הפורשים לנו בפס כרחמים לחוס ולרחם עליהם ועל ביתם להצילם מהרפת רעב ממש, כי מעתה לא יתפטרו בתירוצים שונים מלבוא לעזרתם, ולהושיט להם יד אחוה, והקב"ה בעצמו עסק במעשה גמילת חסדים, אשר היא חלק ממצות צדקה, בתחילת התורה, ובסופה, וכל אחד מהרבנים לא יוכל לפסור את עצמו כדברים, ורק הוא בעצמו יקום ויתעורר למעשה הצדקה הגדולה הזאת, ובמה תרום קרן ישראל שאל משה להקב"ה? והקב"ה השיב לו בכי תשא את ראש, היינו אם הראשים והמורים בעם יתעוררו לעבוד ולפעול לטובת הצדקה, אָז יפעול הדבר הזה על העם להתעורר לכל דבר טוב ומועיל, ויתרומם קרנם עבור זה, ומעתה הרי ישראל, רבניו, וחכמיו, עוררו נא בעצמכם את לב אחינו בני ישראל, עמדו על המשמר, וקומו צאו ובקשו את פני נדיבו עם אלהי אברהם, שירימו איש איש תרומת ידו הנדיבה למוסד עזרת תורה, ובוה תעשו חסד עם המאורות הגדולים, אשר האירו לארץ ולדדים עליה, בתורתם חכמתם ויראתם, וביום ז' אדר יום הגדול של לידת ופטירת משה רבינו ע"ה, תעוררו את העם לנדבות ואל תשכחו כי קיום המוסד עזרת תורה תלוי אך על יום ז' אדר, אשר הוא היום האחד והמיוחד אשר הוכרז מטעם הרבנים לקיבוץ כסף עבור עזרת תורה.

ובזכות הצדקה הגדולה הזאת ירחם ד' את שארית עמו ויקבצנו מארבע כנפות הארץ, למחוז חפצו וחפצנו, הוא ציון עיר קדשנו בב"א. יום ה' כי תשא תרע"ט לפ"ק ניו יאָרק. יעקב בלא"א הרה"ח ר' דובער איסקאָלסקי החופ"ק

* לא נעלם ממני מה שכתב הרשב"א הובא בקה"ת שצדקה היא מהמצות שיוכל לעשות ע"י שליח, כי שם מיירי במצותנתינת צדקה ולענין ברכה על מצות צדקה, כי מה איכפת ליה לעני מיד מי מקבל הוא הצדקה, אבל לא לענין מעשה ומצות צדקה.

ספר הזכרון מהמוסד עזרת תורה

תוכן הענינים

הרצאה ע"ד המוסד עזרת תורה הרב ר' יעקב איסקאָלסקי, מזכיר

מאמרים

מאמר א	הרב ר' ישראל הלוי ראזענבערג
ב	הרב ר' הילל הכהן הסכונת דר. קליין
ג	הרב רמ"ז מרגליות
ד	הרב ר' אליעזר פרייל
ה	הרב ר' יוסף קאנוויץ
ו	הרב ר' אליעזר סילווער
ז	הרב ר' דוד גינזבורג
ח	הרב ר' יצחק הלוי סיגעט
ט	הרב ר' יהודא ליב לעווין
י	הרב ר' ישראל אייזיקסאָן
יא	הרב ר' אלי' אינוועלבוך
יב	הרב ר' אהרן דוב בוראק

חשבון ההכנסה

חשבון ההוצאה

מטייטשענסטס מהרואי חשבון

דברים אחרים — הרב ר' יעקב איסקאָלסקי

אדרעס למכתבים

למזכיר

Rabbi J. ESKOLSKY.

256 E. Broadway

New York City

אדרעס לשילוח כספים

להנוכר

Rev. Dr. Ph. KLEIN

137 W. 119th St.

New York City